

Rapport 2007:15

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Kvinnoorganisationer i Stockholms län

- förutsättningar, delaktighet och inflytande

Rapport 2007:15

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Kvinnoorganisationer i Stockholms län

- förutsättningar, delaktighet och inflytande

STHLM = JÄMT®

Sthlm Jämt är en regional plattform för långsiktigt och strategiskt jämställdhetsarbete i Stockholms län. Plattformen består av sex aktivitetsområden och arbetet har pågått sedan 2003. Syftet med plattformen är att tillvarata länets resurser och kompetens på bästa sätt och därmed öka förutsättningarna för att jämställdhet får ett påtagligt genomslag i den lokala och regionala utvecklingen. Visionen är ett jämställt län. Sthlm Jämt finansieras och drivs av Länsstyrelsen och Svenska ESF-rådet i samarbetet med Kommunförbundet Stockholms län. Båda myndigheterna ska verka för jämställdhet i länet och jämställdhetsintegrera den egna verksamheten. Sthlm Jämt håller på att avslutas och kommer att helt upphöra den 31 december 2007. Under de fem år som Sthlm Jämt pågått har ett flertal jämställdhetsprojekt genomförts uppdelade på sex aktivitetsområden. Vad som ska hända med jämställdhetsarbetet i länet framöver kommer under hösten 2007 att diskuteras utifrån ett förslag till regional strategi för jämställdhet som tagits fram inom ramen för plattformen. Den här rapporten kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet med kvinnoorganisationer i länet. Mer information om Sthlm Jämt: www.sthlmjamt.se, eller beställ och läs boken om Sthlm Jämt: 08-785 50 66 eller anne.christine.berg@ab.lst.se

---

Rapporten har tagits fram av Halala Rafi och Johanna Arkåsen på uppdrag av Sthlm Jämt/Länsstyrelsen i Stockholms län.

Formgivning: Jennifer Williams/Franklin

Tryckeri: Edita

Utgivningsår: 2007

ISBN: 978-91-7281-265-9

Fler exemplar av denna rapport kan beställas hos Länsstyrelsen i Stockholms län, Avdelningen för regional utveckling eller laddas ned som pdf från Länsstyrelsens webbplats, www.ab.lst.se.

Förord

Kvinnoorganisationer¹ och framförallt NGO:s² är vårt fokus i denna rapport. Vilka är kvinnoorganisationerna? Hur viktigt de är för kvinnofrågan? Hur kan de påverka i samhällsfrågor? Vilken roll har de i folkrörelsen? Ideella kvinnoorganisationer är en del av folkrörelsen, och det ideella arbetet är deras drivkraft. Folkrörelsen som står för de mänskliga rättigheterna är en viktig påtrycknings styrka för förändring och förbättring av det sociala och ekonomiska livet i samhället.

Här i Stockholms län finns det en mängd ideella kvinnoorganisationer som engagerar och anstränger sig för att öka välbefinnandet för kvinnor och främja jämställdhetsutveckling.

Vi ser det som en självklarhet att kvinnoorganisationerna kan påverka och ha en effekt på:

- utvecklingen av jämställdhet på alla plan oavsett etiska värderingar
- livet för tusentals misshandlade kvinnor
- livet för förtryckta unga tjejer bakom stängda dörrar
- livet för isolerade och arbetslösa kvinnor som har svårigheter i sin vardag
- livet för ungdomar som har hamnat mellan olika värderingar och kulturer
- livet för tusentals ungdomar och familjer som tappar självförtroendet på grund av segregation och utanförskap
- utvecklingen för familjers välbefinnande
- samhällets utveckling till en mer jämlik värld

Syftet med detta arbete är att kvinnoorganisationer blir synliggjorda och får mer plats i länet, och att de ses som den resurs och tillgång som de är, och samtidigt organisationsutvecklas. Men tyvärr är kvinnoorganisationerna inte tillräckligt synliga och hörs inte ofta i debatten. Deras kunskap och erfarenhet tas inte till vara som den verkliga resursen i samhället och hos myndigheter.

Vi hoppas att organisationer också kommer att använda sig av den här kartläggningen, ta kontakt med varandra och börja samarbeta och nätverka. Men även myndigheter kan genom att läsa den här rapporten se bredden av kunskaper som kvinnoorganisationer har, och att ta vara på den möjligheten och ta kontakt.

Vi vill tacka vår arbetsgrupp, referensgrupp, alla organisationer som har skickat in enkäter och ni som har ställt upp med er tid för att bli intervjuade. Tack för ert stöd och engagemang!

Stockholm, juli 2007

Halala Rafi
Projektledare

Johanna Arkåsen
Projektledare

---

¹ Vi har använt oss av definitionen av kvinnoorganisation från SOU 2004:59: ”Med en kvinnoorganisation förstås: 1. en ideell förening som har till uppgift att stärka kvinnans ställning i samhället, eller 2. kvinnonätverk/kvinnokommitté eller motsvarande inom en ideell förening, som har till uppgift att stärka kvinnans ställning i samhället.”

² Non-governmental organisations (icke-statliga organisationer)

Innehållsförteckning

Sammanfattning	8
Inledning.....	9
Uppdraget.....	9
Struktur för arbetet	10
Ledningsgrupp.....	10
Referensgrupp.....	10
Arbetsgrupp.....	10
Projektledare	11
Val av metod och material	12
Enkäter	12
Sthlm Jämtes hemsida	12
Kontakt med kommuner	13
Faktablad om nätverk.....	13
Nätverkseminarium	13
Intervjuer	14
Svarsfrekvens	14
Bortfall	15
Svar och resultat av enkäter.....	16
Huvudsaklig verksamhet	16
Säte och lokal.....	16
Samarbetspartners	17
Sammansättning, organisation och finansiering.....	17
Särskilda kunskaper och erfarenheter	18
Nätverk.....	19
Konkreta synpunkter på kvinnors inflytande.....	19
Slutsats och analys	22
Huvudsaklig verksamhet	22
Säte, lokal och medlemmar.....	22
Samarbetspartners	23
Sammansättning, målgrupp, organisationsstruktur och finansiering.....	24
Medlemmarnas kön- och etnisk sammansättning	24
Finansiering.....	25
Föreningarnas särskilda kunskap och erfarenheter.....	26
Nätverk.....	26
Makt och inflytande	28
Rekommendationer	30
Länsstyrelsen i Stockholms Län	30
Kvinnoorganisationer i Stockholms Län.....	31
Bilagor	32
Enkät	32
Faktablad.....	34
Seminarieret den 5 maj 2007	35
Kvinnoorganisationer som besvarat enkäten	38

Sammanfattning

Kvinnoorganisationer i Stockholms län har varit relativt osynliga i myndighetssammanhang. Detta ville Sthlm Jämt ändra på och gav därför två projektledare i uppgift att kartlägga kvinnoorganisationer i länet. Den här rapporten presenterar en kartläggning av organisationernas förutsättningar, möjligheter och inflytande. Rapporten presenterar även hur föreningar och Länsstyrelsen i Stockholms län kan fortsätta arbeta tillsammans och samtidigt hur föreningarna själva kan samarbeta i framtiden. Vi vet att inte alla kvinnoorganisationer i Stockholms län är med kartläggningen. Men vi har varit i kontakt med tillräckligt många för att ge en rättvis bild över deras förutsättningar och delaktighet idag.

Uppdraget för projektledarna började i mars och avslutades i augusti 2007. Till sin hjälp för att utföra arbetet har det bland annat funnits en referensgrupp från länsstyrelsen och en arbetsgrupp bestående av aktiva kvinnoorganisationer i länet.

För att få information om kvinnoorganisationernas förutsättningar i länet skickades det ut en kort enkät till kvinnoorganisationer. Totalt svarade 63 olika föreningar på enkäten. Den största gruppen av dem som svarade är etniska kvinnoföreningar. För att komplettera informationen från enkäterna gjordes det nio intervjuer med olika föreningar på olika platser i länet. Det har även genomförts intervjuer med två politiska länskvinnoförbund.

De allra flesta av föreningarna lever på föreningsbidrag och medlemsavgifter. Drygt hälften av föreningar har ingen anställd. De klarar sig tack vare ideellt arbete ifrån medlemmar. En majoritet av föreningarna inriktar sin verksamhet på kvinnor och att kvinnors situation och villkor ska förbättras.

Våra slutsatser och analys bygger på enkätsvaren, intervjuerna och inslag av projektledarnas egna erfarenheter av att arbeta inom kvinnoorganisationer. Analysen har utgångspunkt utifrån enkätens upplägg av frågor. Det är en stor skillnad på föreningars olika förutsättningar till delaktighet och inflytande. Analysen är koncentrerad på de föreningar som har mycket små medel och driver sin verksamhet främst på ideell basis. Självklart vägs alla föreningars svar in för att kunna ge en heltäckande bild av kvinnoorganisationernas förutsättningar i länet. En av våra slutsatser är att det finns behov av ett nätverk.

En annan del av uppdraget var att skapa förutsättningar för att det bildas ett nätverk i länet av kvinnoorganisationer. För att diskutera nätverksbildande har Sthlm Jämt haft ett antal seminarier under perioden 2006–2007 med kvinnoorganisationer. I uppdragsperioden arrangerades ett seminarium den 5 maj. På seminariet diskuterades hur och varför ett nätverk ska bildas med stöd av staten. I länet finns det ett antal redan aktiva nätverk för kvinnoorganisationer. I enkätsvaren framgår det tydligt att de flesta föreningar har behov av mer stöd för att överleva och att de flesta är intresserade av vara med i ett nätverk.

Rapporten avslutas med att ge rekommendationer, både till länsstyrelsen och till kvinnoorganisationerna för att de ska kunna stödja varandra och få ut mera av ett samarbete och nätverk. I rekommendationerna till länsstyrelsen sägs bland annat att de behöver ge stöd på olika sätt för att stärka kvinnoorganisationerna i länet. Ett förslag är att länsstyrelsen ska nyttja den kunskap som kvinnoorganisationer har och som inte länsstyrelsen har tillgång till. Rekommendationerna till organisationerna handlar främst om att de ska värdera sitt eget arbete högre och inte vara rädda för att samarbeta med varandra och andra aktörer i samhället, för att kunna arbeta för en förändring.

Inledning

För att stärka det regionala jämställdhetsarbetet i Stockholms län, startade Sthlm Jämt ett arbete med organisationer som arbetar med och för kvinnor. Sthlm Jämt ville hitta ett arbetssätt som kan leda till ett mer demokratiskt deltagande för kvinnoorganisationer, främst med utländsk bakgrund, i det regionala utvecklingsarbetet för jämställdhet.

För detta arbete behövde man involvera flera aktörer som berör jämställdhetsarbetet, speciellt kvinnoorganisationer, NGO:s, som har kunskaper som behöver tas till vara eller synliggöras i myndighets-sammanhang. För knappt två år sedan inbjöd Sthlm Jämt alla organisationer som arbetar med och för kvinnor och andra paraplyorganisationer samt NGO:s som är byggda av kvinnor och män med olika etnisk bakgrund till ett möte. Detta arbete följdes upp med flera möten och seminarier som tog upp olika aspekter av situationen för kvinnoorganisationer.

I början diskuterades regionala jämställdhetsfrågor och behovet av utveckling genom att ta upp organisationernas nuvarande förutsättningar och deltagande i arbetet, samt deras inflytande över politiska och andra beslut. En rad diskussioner blev källan till att synliggöra organisationernas arbete för att tydligt kunna se på vilket sätt det ideella arbetet behöver stödjas och utvecklas.

Ett resultat var att man såg gemensamma behov för de deltagande organisationerna. Dessa var framförallt:

- Bättre förutsättningar för det ideella arbetet
- Inflytande över politiska beslut
- Stärkt samarbete mellan organisationer och de lokala och regionala aktörerna i Stockholms län
- Förbättra möjligheterna till arbete för kvinnor med utländsk bakgrund

Utifrån diskussionerna på seminarierna bildades det en arbetsgrupp av organisationer som skulle fortsätta diskussionerna med fokus på mera samarbete.

Uppdraget

För att ha ett underlag för fördjupning och fortsättning av arbetet behövde man göra en kartläggning av kvinnoorganisationerna i Stockholms län. Därför anställdes två projektledare för att kartlägga kvinnoorganisationer som verkar i länet, och leda arbetsgruppen som bildades av representanter från organisationerna. Tillsammans med arbetsgruppen skulle projektledarna också arrangera seminarier och förbereda ett eventuellt nätverksbildande. I uppdraget ingick också att samarbeta med andra existerande plattformar och enskilda kommuner som aktivt stödjer kvinnoorganisationer.

I uppgiften ingick att utifrån kartläggningen, diskussioner och kontakter avlämna en rapport som synliggör kvinnoorganisationernas ideella arbete och deras behov av att jämställdhetsarbetet i länet främjas, samt att utveckla de ideella organisationernas inflytande över de politiska besluten.

Struktur för arbetet

Ledningsgrupp

En ledningsgrupp har funnits tillgängliga från Sthlm Jämt som har bestått av:

Mary-Anne Berglund, *projektledare Sthlm Jämt*

Marie Eriksson, *processledare Sthlm Jämt*

Referensgrupp

Vid sidan om arbetet har det funnits en referensgrupp av experter och sakkunniga personer från länsstyrelsen. Dessa personer har varit tillgängliga för projektledarna under uppdragsperioden för att få råd och tips om funderingar och frågor som har uppkommit under arbetet. Referensgruppen har träffat projektledarna tre gånger. Referensgruppen har bestått av:

Gunnel Sjöstedt Karlsson, *jämställdhetshandläggare (Avdelningen för regional utveckling, Sthlm Jämt)*

Maria Pilar Reyes, *handläggare insatser mot hedersrelaterat våld (Socialaavdelningen)*

Katarina Gürsoy, *utvecklingsledare integration (Avdelningen för regional utveckling)*

Karin Wahlgren, *projektledare Jämställda kommuner (Avdelning för regional utveckling, Sthlm Jämt)*

Arbetsgrupp

Redan innan projektledarna anställdes fanns det en arbetsgrupp. Arbetsgruppen har träffats ungefär en gång per månad under uppdragstiden. Efter ett seminarium i början av maj utökades den redan befintliga arbetsgruppen med andra organisationer som visade intresse för att vara med. Under uppdraget har följande föreningar varit med i arbetsgruppen:

Botkyrka Resurscenter/Interfem Stockholm

Hilda Gonzalez

Eritreanska kvinnoföreningen

Meheret Dawit

Glöm aldrig Pela och Fadime föreningen ^{*3}

Sara Mohammad

Internationellt Kvinnocentrum

Margaretha Raab

Irakiska Kommittén för

Kvinnors Rättigheter *

Naheda Mustafa/Rega Svensson

Irakiska Kvinnoföreningen i Stockholm

Salam Salaman/ Rdifa Sadik

Kurdistan Kvinnoförbund *

Mina Labady/Seyran Duran

Kvinnorådet i Rinkeby *

Agneta Westerlind

Manuel *

Antonia Estam

Takkou Liggey Förening

Fatou Mane

Uganda Women's Association in Sweden

Justina Magambo

Varken hora eller kuvad

Amineh Kakkaveh

---

3 * Föreningar märkta med en stjärna (*) är de som var med i arbetsgruppen från början. Afrosvenskarnas Stockholms avdelning har även ingått under en period i arbetsgruppen.

Projektledare

Uppdraget för projektledarna innebar en kartläggning av kvinnoorganisationer i länet. Uppdraget bestod även i att samordna och leda den arbetsgrupp som redan fanns och som bestod av representanter för organisationerna och rapportera resultaten av diskussionerna till ledningsgruppen i Sthlm Jämt. Projektledarna förväntades också ha diskussioner med referensgruppen vid behov för att kunna hitta bättre vägar till utveckling av arbetet.

Projektledarna skulle fungera som länk mellan alla parter det vill säga arbetsgrupp, ledningsgrupp och referensgrupp. På så sätt skulle både organisationerna och länsstyrelsen involveras i arbetet med att forma en konkret och tydlig rapport om organisationerna och deras behov samt rekommendationer som ska leda till en utveckling av jämställdhetsarbetet i regionen.

Val av metod och material

Uppdraget som beskrevs i föregående kapitel krävde en metod för att samla in information om kvinnoorganisationerna i länet. Hur processen skulle se ut var i stort sett klart när arbetet med uppdraget började för projektledarna. Ett smidigt sätt att få tag på alla kvinnoorganisationer skulle vara om det fanns ett färdigt register där det framgår vilka kvinnoorganisationer som finns i vårt län. Kontakt togs med Skatteverket för att undersöka om de hade något register över olika organisationer⁴. Det visade sig att det inte fanns något sådant register och därför behövdes det samlas in material på ett annat sätt. I det här kapitlet redovisas hur tillvägagångssättet har gått till för att få in informationen och om kvinnoorganisationerna i länet och deras situation.

Enkäter

Det skickades ut en enkät för att kartlägga kvinnoorganisationerna i länet. Arbetsgruppen hade redan påbörjat arbetat med en enkät innan projektledarna anställdes och projektledarna utvecklade den ytterligare. Enkäten innehöll åtta frågeområden se bilaga 1, bland annat var det frågor om föreningens verksamhet, sammansättning, finansieringsmöjligheter, samarbetspartner och nätverksbildande. Enkäten skickades ut i april. Länsstyrelsen har ett relativt uppdaterat register över kvinnoorganisationer och kontaktuppgifter på personer som är aktiva inom olika kvinnoorganisationer, eftersom det här projektet började för två år sedan. Det adressregistret innehåller 111 organisationer.

Enkäten sändes ut, dels till dem som redan fanns i länsstyrelsens databas och sedan har det lagts till adresser som har delgivits av andra aktörer till exempel *Delegationen för Kvinnors organisering*. Eftersom projektledarna själva har varit aktiva, eller är aktiva, i olika kvinnoorganisationer har de också lagt till andra kontakter som ej hittills har funnits i registret. Information om enkäten och själva enkäten har även funnits med på olika konferenser och mässor, till exempel Sthlm Jämt mässan⁵ i april. Även andra enheter och projekt på länsstyrelsen, som till exempel Kvinnofridsprojektet, har uppmanat sina kontakter att fylla i och skicka in enkäten. Alla kvinnojouurer, soroptimistklubbar⁶ och de flesta lokala politiska kvinnoförbund har också fått enkäten. Totalt har 125 enkäter skickats ut och det har kommit in 63 svar.

Arbetsgruppen har haft möte ungefär var fjärde vecka då det har framkommit värdefulla synpunkter för det fortsatta arbetet, framför allt när det gäller insamling av material och inför konferenser. Även arbetsgruppen har haft som uppgift att sprida informationen om enkäten.

Sthlm Jämts hemsida

All information om den pågående kartläggningen har funnits på Sthlm Jämts hemsida (www.sthlmjamt.se), där även det här projektet har en sida som har uppdaterats kontinuerligt allt efter att projektet har utvecklats. Det har funnits möjlighet att få enkäten via post eller att ladda ner den på hemsidan. En artikel om kartläggningen, med en länk till enkäten, har även varit med i Sthlm Jämts nyhetsbrev som når 1700 prenumeranter. De som läser nyhetsbrevet är personer som är intresserade av jämställdhetsfrågor och de har uppmanats att själva föra informationen vidare om kartläggningen.

---

⁴ Telefonsamtal med en handläggare den 16 maj 2007.

⁵ Sthlm Jämt mäsas den 19-21 april 2007 var en mäsas om Sveriges största regionala jämställdhetssatsning.

⁶ En världsomspännande organisation för yrkesverksamma kvinnor, som i projekt arbetar för att förbättra de mänskliga rättigheterna och kvinnans ställning

Kontakt med kommuner

För att få en så heltäckande bild som möjligt av kvinnoorganisationernas förutsättningar, möjligheter och inflytande, har kontakt tagits med 14 föreningsansvariga eller föreningskonsulenter i olika kommuner. Kontakten har främst tagits via telefon. De flesta föreningskonsulenter verkade inte känna till några kvinnoorganisationer alls i sin respektive kommun. Många hänvisade till det föreningsregister som de flesta kommuner har på sin hemsida. De föreningar som de huvudsakligen har kontakt med är olika idrottsföreningar, kulturföreningar, ungdomsföreningar och hembygdsföreningar. En kommuntjänsteman berättade att alla föreningar som får bidrag ifrån dem måste ha en jämställdhetsplan för att få bidrag och därför skulle det kunna gå att kalla föreningar i kommunen för ”kvinnoorganisationer”⁷.

Många hänvisade till den sociala avdelningen på kommunen för att den avdelningen kanske kände till någon kvinnoorganisation i kommunen. De flesta syftade då på kvinnojouurer. Kvinnojouurer ska finnas i varje kommun enligt lag men så är det inte⁸. En del kommuner har löst kvinnojoursfrågan genom att ge stöd till kvinnojouurer i en grannkommun. Dock gav kontakterna med kommunerna några nya enskilda kvinnoföreningar, som tidigare har varit okända för länsstyrelsen.

Faktablad om nätverk

Som resultat av tidigare seminarier och organisationers gruppdiskussioner om nätverk framställdes ett faktablad som innehåller en vision med ett regionalt nätverk, arbetsgruppsuppgifter och förslag på gemensamma mål för nätverket. Faktabladet har spridits på olika konferenser och vid personliga möten för att göra reklam för det pågående arbetet och det har även varit underlag för diskussioner. Under arbetets gång har kontakt tagits med ett flertal nätverk i länet, för att få kunskaper om hur de arbetar, fungerar och vilka frågor de driver. Några nätverk har fått en enkät som har haft frågor riktade om deras nätverk. En del nätverk benämner sig inte som ett nätverk utan som paraplyorganisationer eller använder sig av andra termer. Men de har alla gemensamt att de på något sätt samordnar kvinnoorganisationer i Stockholms län. Några av nätverken har även medlemsorganisationer över hela landet. Se bilaga 2 för faktablad.

Nätverksseminarium

I början av maj hölls ett seminarium med fokus på att formulera hur ett nätverk för kvinnoorganisationer ska fungera i Stockholms län, hur det ska vara uppbyggt och vilka frågor som ska drivas. Seminariet hölls en lördag eftersom många organisationer drivs av ideellt arbetande människor som har andra arbeten under veckodagarna. Till det här seminariet bjöds alla kvinnoorganisationer som har identifierats in.

Seminariets huvudsyfte var att fokusera på ett nätverksbildande. 64 personer anmälde sig och 35 organisationer var representerade på konferensen. På mötet delades deltagarna in i nio grupper där de diskuterade olika aspekter av vad ett aktivt nätverk skulle innebära och vilka frågor ett nätverk skulle driva. En del av de synpunkter och åsikter som grupperna presenterade på seminariet redovisas i kommande kapitel. Inbjudan och programmet för det här seminariet är bilaga 3.

---

7 Telefonsamtal med en föreningskonsult i en kommun i södra delen av länet den 16 maj 2007.

8 [http://www2.amnesty.se/svaw.nsf/19april2004/\\$File/svenskrappport.pdf](http://www2.amnesty.se/svaw.nsf/19april2004/$File/svenskrappport.pdf) Nerladdat den 25 juni 2007.

Intervjuer

Enkäten är relativt kortfattad. För att få mer information har det gjorts intervjuer för en djupare inblick i kvinnoorganisationernas situation, förutsättningar och möjligheter. Genom intervjuerna fick vi mer information än om vi enbart skulle ha enkäterna att utgå ifrån och därför har detta varit ett bra komplement till enkäterna. Intervjuerna har utgått ifrån enkäten och frågorna har bestått av följdfrågor till dessa.

Från början var planen att intervju ett brett spektrum av kvinnoorganisationer över hela länet. Men främst på grund av tidsbrist blev det inte så. All kontakt gällande intervjuerna togs per telefon för att boka tid för en intervju. Någon förening som har blivit kontaktad har visat tveksamheter till hela projektet men har ändrat sin uppfattning när mer information har getts. Den föreningen blev inte intervjuad på grund av att föreningen prioriterade andra engagemang. Alla intervjuer blev inspelade med diktafon. De flesta intervjuer tog ungefär en och en halvtimme. En telefonintervju har genomförts. För att kunna se organisationernas förutsättningar har intervjuerna ägt rum i föreningarnas egna lokaler. Flera av organisationerna som har intervjuats har ej haft egen lokal och de har därför intervjuats på annan plats. Hos två organisationer blev två personer intervjuade samtidigt om den organisation de arbetar för eller är aktiva inom.

Följande organisationer och nätverk har blivit intervjuade:

Dialogen, Resurscentrum

Haninge Kvinnojour

Kommittén för försvaret av iranska kvinnors rättigheter – Stockholm

Kvinnor för fred

Polska Kvinnoförbundet

Serbiska Riksförbundet

Systerjouren Somaya kvinno- och tjejjour

Sveriges Kvinnolobby

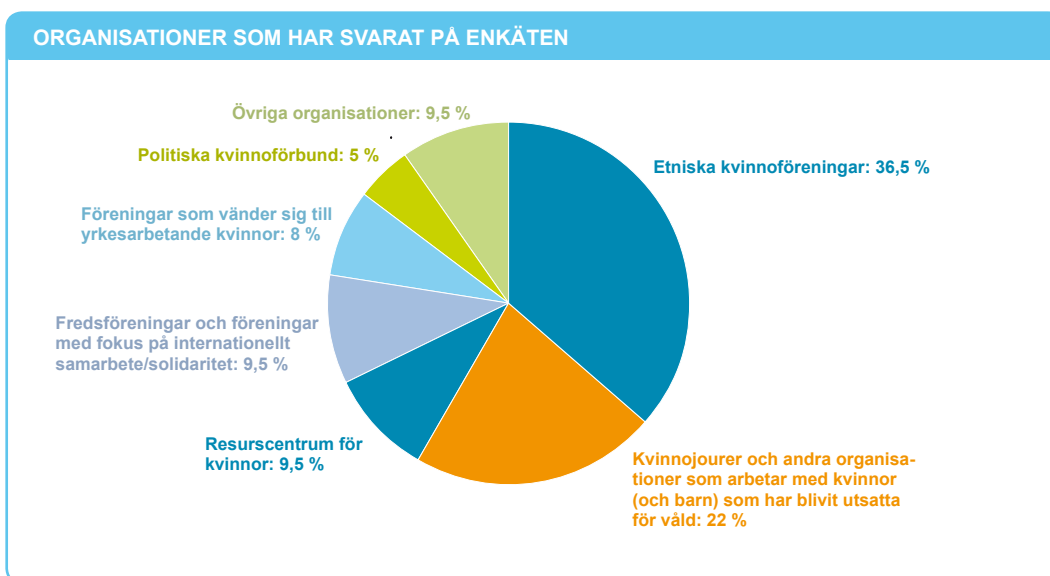
8-mars nätverket

Totalt har nio intervjuer genomförts. För att få kunskaper om hur de politiska kvinnoförbunden tänker och samarbetar med kvinnoorganisationer i länet har det även gjorts intervjuer med *Moderatkvinnornas länsförbund i Stockholm och S-kvinnor i Stockholms län*. De har inte så mycket kontakt med kvinnoorganisationer och mer diskussioner om detta kommer i slutsatser och analys.

Svarsfrekvens

Totalt har 63 föreningar svarat på enkäten, de har kommit in via e-post, post och några få har lämnats personligen. Alla svar som inkommit har beaktats. En del organisationer kanske inte passar in på den allmänna definitionen på vad en kvinnoorganisation är men eftersom alla organisationer som har fyllt i enkäten har fått information att det som de svarar på är en kartläggning av kvinnoorganisationer i Stockholms län, så har de fått vara med. De föreningar som har fått ett riktat e-post meddelande till sig har i stort sett alltid svarat. Föreningarna som kommunerna tog kontakt med för att hjälpa till, visade sig också vara villiga att skicka in ifyllda enkäter. I den här kartläggningen finns 20 av länets 26 kommuner representerade med minst en organisation som har sin lokal eller verksamhet i en av kommunerna. Svaren från enkäterna finns redovisade i nästa kapitel. Alla föreningar som har svarat på enkäten finns i bilaga 4.

I arbetet med kartläggningen har det utkristalliserat sig olika grupper av kvinnoorganisationer. 19 av dem som har lämnat in enkäten är riksorganisationer och har verksamhet över hela landet. Resten av föreningarna är aktiva i hela länet eller enbart i en kommun. Följande gruppindelning är relativt lätt att se:

Bortfall

Det finns ett flertal kvinnoorganisationer, som är kända för projektledarna och länsstyrelsen, som inte har fyllt i enkäten. Detta trots att personliga påminnelser ifrån projektledarna påtalades till flera av dem. Det finns säkert flera skäl till detta. En del organisationer vill inte kalla sig för kvinnoorganisation och har därför inte skickat in enkäten. En del organisationer har verksamhet över hela landet och har därför valt att inte lämna in någon enkät. En förening som fick enkäten bad att bli struken från länsstyrelsens adressregister eftersom föreningen inte arbetade med kvinnofrågor längre.

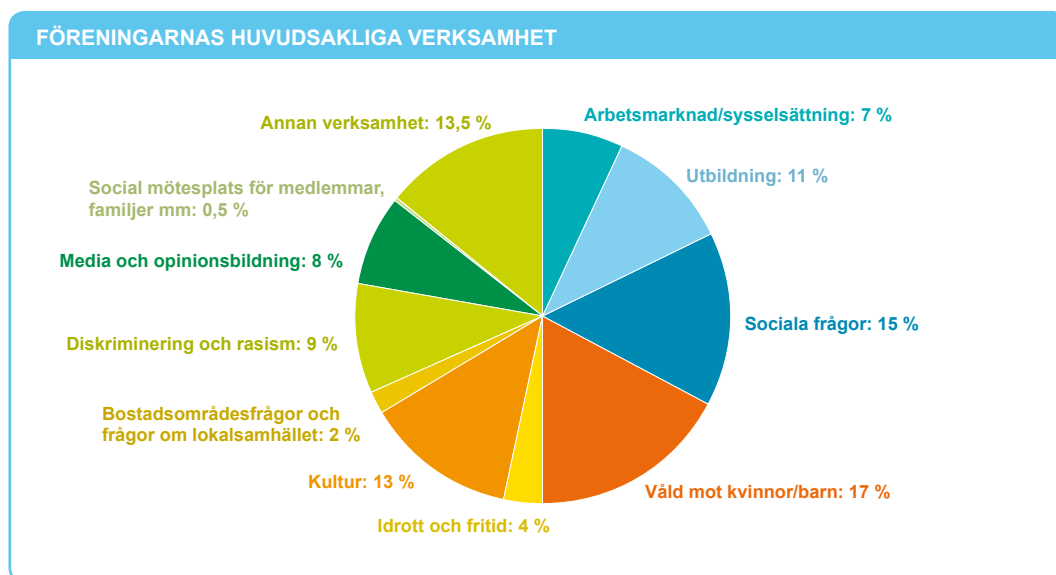
Ideella kvinnoorganisationer har ofta hårda förutsättningar för att kunna överleva och eldsjälarna som står som kontaktperson försvinner efter en tid. Att fylla i en enkät är inte alltid heller det som prioriteras. När det är svårt att hinna med allt som ska göras, blir det lätt föreningens överlevnad som prioriteras och inget annat.

Svar och resultat av enkäterna

Den första generella iakttagelsen är att de föreningar som kallar sig för kvinnoorganisationer är en spretig och komplex grupp med många olika variabler. Det finns alltifrån små till stora organisationer som är etablerade och kända för den breda allmänheten. Det är alltid farligt att generalisera, men bearbetning av svaren ifrån enkäterna med inslag av kommentarer från intervjuerna kommer att presenteras här.

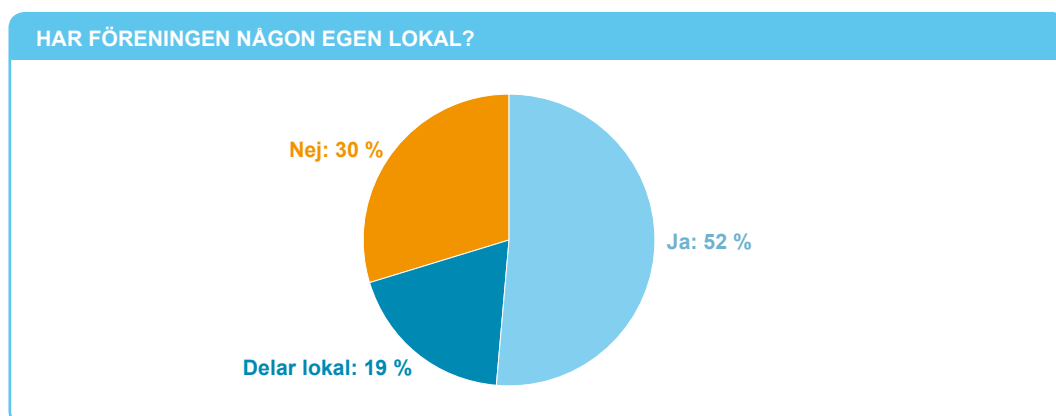
Enkäten (bilaga 1), innehöll 8 olika områden med frågor. Alla organisationer som har fyllt i enkäten finns presenterade i bilaga 4 med namn, kontaktuppgifter, huvudsaklig verksamhetsområde och främsta målgrupp.

Huvudsakliga verksamhet

Majoriteten av föreningarna har någon verksamhet som innefattar arbetat med våld mot kvinnor och barn. En stor del av detta kan även vara hedersrelaterat våld. En annan stor verksamhet för föreningarna är att de är en social mötesplats. Annan verksamhet som föreningarna nämner är till exempel integrationsfrågor, politisk verksamhet och fredsfrågor.

Säte och lokal

32 föreningar har en egen lokal, 12 stycken delar lokal och 19 föreningar har ingen lokal överhuvudtaget. De hyr ibland lokal av ABF (Arbetarnas Bildningsförbund) eller får låna lokal av någon annan förening som de har nära samarbete med.

Flest föreningar har lokal i Stockholms kommun, det är ju den kommunen som är störst i länet i antalet invånare och den som är lättast att ta sig till. Kommunen ligger även relativt centralt i länet med bra kommunikationer. Många föreningar har medlemmar ifrån hela länet men det vanligaste är att de flesta medlemmarna kommer ifrån en viss kommun.

Samarbetspartners

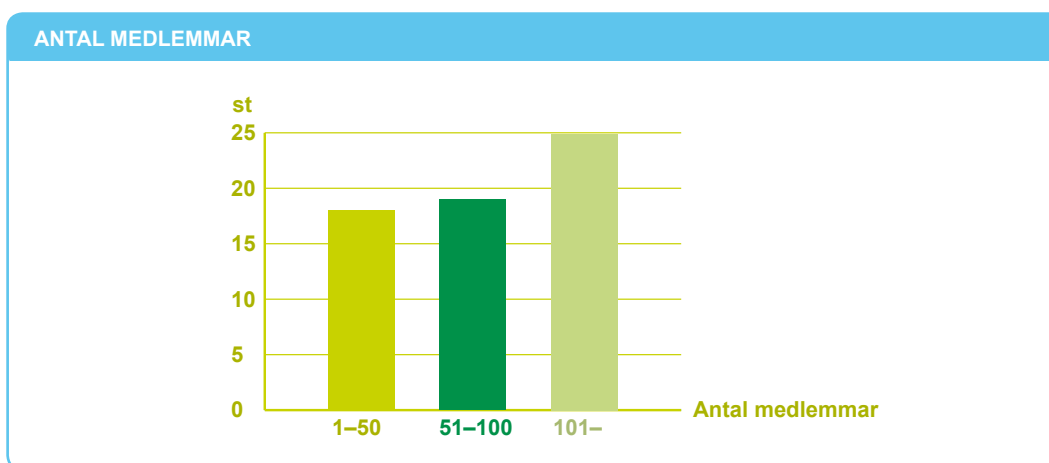
27 föreningar skrev på enkäten att de inte hade något samarbete med någon myndighet alls. De föreningar som har samarbeten med myndigheter har det vanligaste samarbete med grannkommuner, socialtjänsten och kulturförvaltningen i olika kommuner och landstinget.

Exempel på andra samarbetspartners är ABF, Nutek, Arbetsförmedlingen, Polismyndigheten och Migrationsverket. Två föreningar skrev att de samarbetade med Länsstyrelsen i Stockholms Län och en förening samarbetade med Länsstyrelsen i Östergötland.

En grupp som urskiljer sig är hyresvärdar, som 39 föreningar samarbetar med. Många föreningar samarbetar med varandra. Noaks Ark, RFSU (Riksförbundet för sexuell upplysning), Center för rasism, Röda Korset, Fonden för mänskliga rättigheter, Män för jämställdhet och Rainbow Sweden är exempel på organisationer som samverkar med föreningar som har fyllt i enkäten. Totalt gavs det namn på 90 olika föreningar som samarbetar med de 63 olika föreningarna som har svarat på enkäten. Flera föreningar har även nämnt andra föreningar som även har svarat på enkäten.

Sammansättning, organisation och finansiering

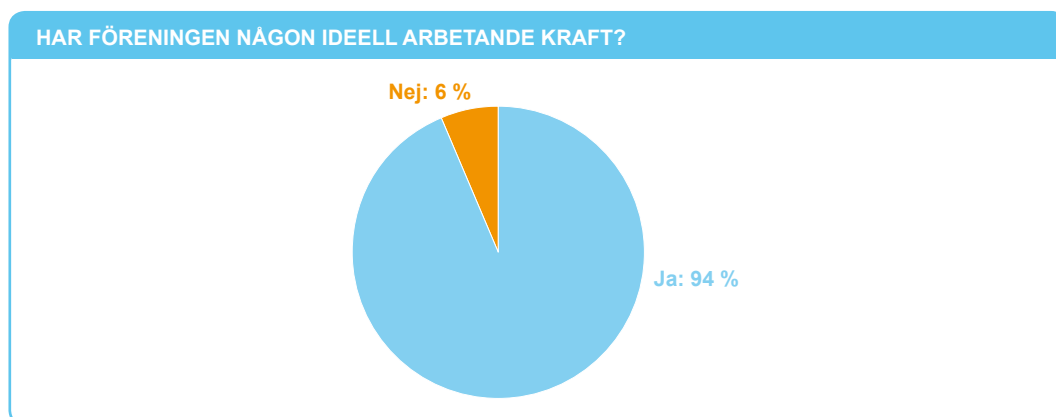
51 organisationer har skrivit att kvinnor är deras huvudsakliga målgrupp. Resten har en blandad målgrupp med barn, ungdomar och familjer.

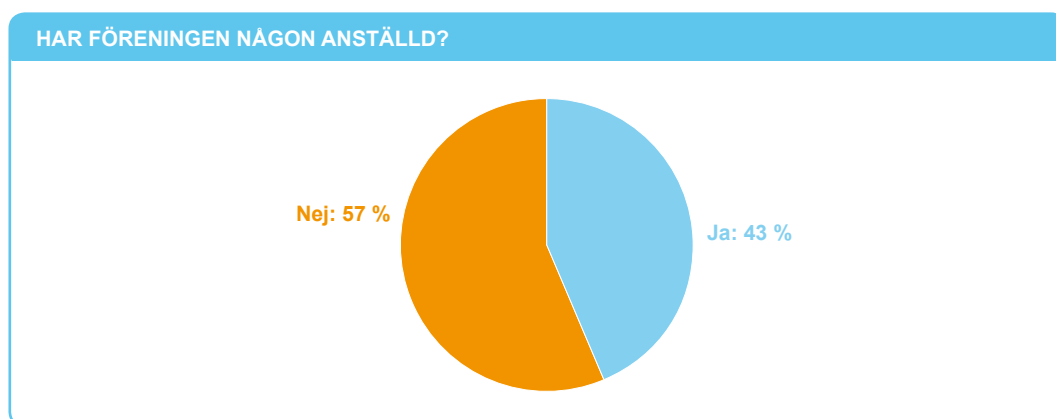
Antalet medlemmar som en förening har är väldigt varierande. Detta beror till stor del på att det är en stor variation på de föreningar som har svarat på enkäten. Föreningarna är ju allt ifrån en mycket lokal förening i en kommun till en stor riksförening. Därför varierar siffrorna så mycket.

55 föreningar drivs enbart av kvinnor. Den etniska bakgrunden är blandad hos 43 föreningar, i 7 föreningar är den enbart svensk och de andra föreningarna är medlemmarna främst ifrån en annan etnisk bakgrund till exempel en kurdisk-, afrikansk- eller rysktalande kvinnor.

Två föreningar har inte svarat på frågan om de har stadgar, årsmöte varje år och vald styrelse. Alla andra har svarat att de har det. Två föreningar har skrivit att de har årsmöte vartannat år.

49 stycken föreningar har ideellt arbetande personer, vilket är främst kvinnor. Ibland är det väldigt många, till exempel har en förening 130 volontärer som arbetar gratis åt dem. I vissa föreningar är det bara styrelsen som arbetar i en förening, resten är stödmedlemmar.

En majoritet av föreningarna, 35 stycken, har inte någon anställd. De föreningar som har någon anställd har det oftast på lönebidrag, projektbidrag eller inte anställd på heltid. Många har gett uttryck för att de skulle behöva kunna anställa på bättre villkor och med längre framförhållning.

26 föreningar betalar aldrig ut några arvoden. Andra föreningar kan betala ut milersättning, konsultarvode, omkostnader eller till en webmaster. När en förening har möjlighet ger den pengar till dem som utför ideellt arbetet i föreningen.

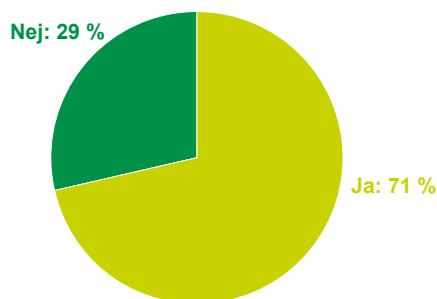
Det finns få organisationer som inte har någon ideell verksamhet, utan de har bara anställda. Det kan variera alltifrån 1 anställda till nästan 50 anställda. Men i den här kartläggningen är det mindre än fem organisationer.

Särskilda kunskaper och erfarenheter

11 föreningar skrev att de själva ville ha kunskap av andra föreningar. De andra kvinnoföreningarna skrev många olika områden men många har kunskap om våldsfrågor och kvinnor som har blivit utsatta för våld, kränkningar och hot. Andra föreningar har särskild kunskap om jämställdhet, genus, konfliktfrågor, FN:s Kvinnokonvention, beroendeproblematik och mångfaldsfrågor. I bilaga 4 där alla föreningar som har fyllt i enkäten finns presenterade, står det vad varje förening arbetar med eller vad de har för särskild kunskap.

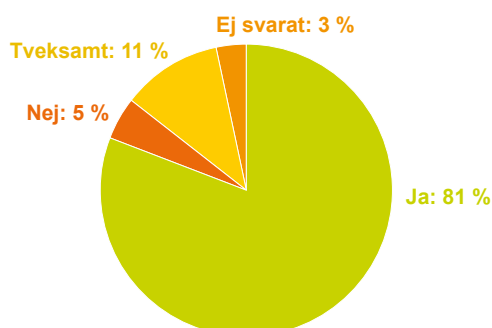
Nätverk

ÄR FÖRENINGEN MED I NÅGOT NÄTVERK?

En stor majoritet är med i något nätverk. 18 organisationer är det inte. 40 olika nätverk som finns eller som har funnits nämns i enkäten. Bland annat nämndes Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige (SIOS), Forum Syd, Afrikanska Kvinnors Nätverk, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (ROKS), CEDAW-nätverket (The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women) och Kvinnoorganisationernas Samarbetsråd i Alkohol – och Narkotikafrågor (KSAN). Föreningar/nätverk som nämndes och som själva har lämnat in en enkät är Sveriges Kvinnolobby och SIOS.

HAR FÖRENINGEN INTRESSE ATT BILDA NÄTVERK?

En stor majoritet vill vara med och bilda ett nätverk. Några få har uttryckt sin tveksamhet och vill först veta syftet med ett nybildat nätverk. De som har sagt nej anser att de inte har tid eller att de redan är med i andra nätverk som fyller den funktion de behöver.

Konkreta synpunkter på kvinnors inflytande

Många föreningar skrev mycket under den här rubriken. De allra flesta är överens om att kvinnor behöver mer inflytande på alla plan i samhället. Det handlade mycket om att kvinnor måste få möjlighet att synas mer. Kvinnoorganisationer tas inte på allvar och de behöver få en större legitimitet, därför behövs det ett nätverk för att påverka och se till att kvinnoorganisationer får samma förutsättningar som alla andra NGO:s, för att kunna få större politiskt inflytande. Några föreningar, framförallt kvinnojourerna, skrev att deras förbund drev frågor om kvinnors inflytande åt dem. En del föreningar lyfte upp att kvinnoföreningar har kunskap som bara de har och som ingen annan aktör i samhället verkar vara intresserad av.

”Vi har lång erfarenhet av att träffa våldutsatta kvinnor, inte ifrågasätta dem.”

Kvinnorna ska sättas i centrum. Det är människan som kommer före tradition, religion och kultur.

På grund av det extrema våldet hinner organisationerna inte ta ställning till det vardagliga jämställdhetsarbetet, som det egentligen skulle vara dags att de koncentrerar sig på.

”Kvinnoorganisationer blir utelämnade till vad som är på agendan, vilka vindar, vilket block som styr. Vi borde få mera utrymme”. Jämställdhet är en viktigt politisk samhällsfråga. Det borde finnas ett tydligt och utvecklat program om kvinnors situation och jämställdhet ständigt på regeringens agenda.

Organisationerna ska hitta en gemensam plattform i ett nätverk, för att höras mer, vara starkare och ta mer inflytande.

Var öppen för alla och se till att de mänskliga rättigheterna ska gälla oavsett etnisk bakgrund! Ett land och en lag ska gälla alla.

Ha engagerade och intresserade personer som brinner för jämställdhet med genuskunskap på nyckelpositioner!

Synen på kvinnofrågan kommer från olika ideologiska plattformar. Dock i det moderna och civila samhället ska kvinnoorganisationerna lyfta upp gemensamma sakfrågorna att samarbeta kring.

”Kvinnor med invandrabakgrund syns ej på inflytesrika poster i samhället.”

Föreningarnas kunskap och kompetens tas inte på allvar. De har inte möjlighet att delta på många arenor i länet, främst den politiska arenan.

Nyttja den kraft och de resurser som finns hos kvinnoorganisationer men visa uppskattning genom att betala för arbetet och kompetensen!

Slutsats och analys

När det ska göras en analys är det bra om man börjar med att tänka positivt. Detta för att kunna se vad som kan leda till förändring och mer påverkan. Det är glädjande att så många organisationer har tagit sig tiden att fylla i enkäten och ställa upp för intervju, då de till största delen arbetar ideellt. Men i den avancerade teknologiska och ekonomiska utvecklingen, som kvinnoorganisationer för det mesta inte har tillgång till, undrar man hur långt ideellt arbete kan nå.

Den egentliga drivkraften för folkrörelsen är i stor sett ideellt arbete. Folkrörelsen är en viktig påtryckningskraft för förändring och förbättring av politiska bestämmelser och statliga lagar i jämställdhetsarbetet. Därför behövs det mer arbete och satsningar för att förbättra omständigheterna för det ideella arbetet, och detta ska leda till mer delaktighet och inflytande i samhället för kvinnor.

I den här rapporten har vi försökt att ta fram fördelar och brister hos det ideella arbetet för att kunna medverka till en förbättring. Vi kommer att analysera utifrån enkäterna, intervjuerna och materialet från seminariet. Även våra egna mångåriga erfarenheter av att vara aktiva inom olika kvinnorörelsen och organisationer är en del av analysen.

Huvudsakliga verksamheter

Föreningarnas huvudsakliga verksamhet handlade om våld mot kvinnor och hedersvåld. Det är ingen överraskning att organisationerna arbetar med denna fråga, men samtidigt är det också bekämlämmande. I ett land som Sverige där kvinnorörelsen har kämpat hårt för att ändra på attityderna och kvinnosynen, ska de mänskliga rättigheterna vara en självklarhet. Åtgärdsprocessen borde ha kommit så långt att en stor del av de sociala och vålds problemen skulle ha lösts genom regler och lagar, speciellt när det gäller hedersrelaterat våld. På grund av det extrema våldet hinner organisationerna inte ta ställning till det vardagliga jämställdhetsarbetet som det egentligen skulle vara dags att de koncentrerade sig på.

Utifrån det hårda arbetet som kvinnorna utför, och deras delaktighet i samhället genom folkrörelsens historia och speciellt i europeiska länder, skulle det praktiska arbetet som individuell hjälp, stöd, informations spridning och skydd, vara en självklarhet för staten att arbeta med. Det borde ses som statens ansvar. Men hittills ligger mycket av det sociala och praktiska arbetet på etniska föreningar och kvinnojouurer. Konsekvensen av detta är att kvinnoaktivister och organisationer inte hinner med att representera kvinnorörelsen politiskt. I själva verket skulle kvinnoorganisationerna fungera som referenser och rådgivare, för att kunna bevaka jämställdhetsarbetet juridiskt, socialt och ekonomiskt i samhället.

Säte, lokal och medlemmar

Hälften av organisationerna har ingen egen lokal. De kan lösa lokalproblemen genom att låna eller hyra när de har behov av det. Det är en bra strategi att dela på lokal eftersom det är ett sätt att dela på kostnaderna. Genom att flera föreningar vistas på samma ställe blir det även synergieffekter när föreningar är i kontakt med varandra hela tiden. Men det är ett kontinuerligt problem att många inte har egen lokal och de som har lokal har mycket svårt att samla in pengar till hyran. Detta är ett ekonomiskt problem som de flesta ideella organisationer har, och på grund av det kan ha det vara svårt att ha en naturlig mötesplats och fortlöpande arbete.

Av de föreningar som har lokal finns de flesta i Stockholms kommun. En anledning till detta är att de flesta organisationer som finns i Stockholms stad är mer etablerade, och de har bättre information om vilka kanaler de kan använda sig av för att få bidrag. Men i förorter och invandrartäta områden har kvinnoorganisationer brist på information om hur de kan gå till väga för att söka bidrag, och därför har de sämre möjligheter. Fast kvinnor i invandrartäta områden har det mest problematiskt. Därför behövs det mer stöd till aktörer som arbetar med och för kvinnor i förorterna.

De flesta organisationer har medlemmar över hela länet och inte bara i deras område och kommun. Organisationerna har inte kunnat etablera sig enbart i sina kommuner, och det finns inte etablerade kvinnoorganisationer och kvinnojourer i varje kommun som det ska vara. Samtidigt är det inte enbart negativt att medlemmar kommer från hela länet, eftersom information om föreningen då sprids utanför den egna kommunen.

Etniska föreningar har medlemmar som mest är från segregerade områden, och det behöver inte vara från ett speciellt område utan ifrån flera. Medlemmarna väljer att vara med i den organisation som de anser representerar deras behov och problematik som en etnisk grupp bäst. En liten del av organisationerna har bara medlemmar från ett visst område, och detta gäller organisationer som har bestämt sig att bara fokusera och arbeta i en kommun.

Denna problematik beror på att kommunerna inte har kunnat skapa kontakt och ett gott samarbete med kvinnoorganisationer. Samt att de inte har kunnat finansiera det förebyggande jämställdhetsarbete genom organisationerna som alla kommuner borde kunna göra.

Samarbetspartners

De flesta av föreningarna har kontakt med olika myndigheter på varierande sätt. Dock finns det några som inte har samarbete med någon myndighet alls. Det kan leda till en allvarlig brist på stöd och utveckling för både föreningar och myndigheter. Det märks att organisationer som sysslar med sociala frågor och kvinnofrågor vanligtvis har samarbete med kommuner, (framför allt några av kvinnojourerna) och det är en bra utveckling när det gäller eventuellt ömsesidigt samarbete. När det gäller samarbete med polisen, skolan, Migrationsverket, sjukvården och arbetsförmedlingar har etniska organisationer mest kontakt med dem, och detta beror på att kvinnor med utländsk bakgrund har mycket problem med hedersrelaterat våld, psykiska problem, asylproblem och arbetslöshet.

När det gäller kontakt med andra statliga aktörer såsom Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO), Jämställdhets- och integrationsdepartementet, Myndighet för skolutveckling, Språkrådet, Integrationsverket, Justitiedepartementet med flera, har man fortfarande inte kunnat skapa tillräcklig kontakt. En orsak till detta är att NGO:s satsningar och arbete inte är tillräckligt synligt gentemot staten. Organisationerna har varken haft tid eller råd med att synliggöra sitt arbete, höja rösten för att höras, eller skapa utrymme för att påverka och få mer inflytande.

Relativt många av organisationerna har kontakt med hyresvärdar och detta underlättar för att låna eller hyra lokal. Det är en bra ekonomisk strategi. Men fortfarande har en stor del av organisationerna inte involverat sig i boendeproblemen i sina områden. De har inte kunnat bygga kontakt med hyresvärdar och lokala myndigheter och organisationer. Det är viktigt att både hyresvärdar och kvinnoorganisationer har tätt samarbete. Skälet för samarbete är för det första det egna behovet för ett tryggt boende och för det andra är det samhällsbehov som integration med mera.

Det märks att många föreningar samarbetar med varandra. Kvinnojourerna samverkar och hjälper varandra vilket är naturligt eftersom de har en verksamhet som delvis bygger på att kontakter

fungerar. Många organisationer nätverkar med varandra när ett behov för organisationen eller i samhället dyker upp. Det märks både i enkätsvaren och intervjuerna att de flesta kvinnoorganisationer samarbetar med varandra mer än att känna konkurrens mellan sig. De försöker stärka sina gemensamma mål och praktisera sina egna metoder i samhället. Dessutom sker samarbetet oavsett olika etniska bakgrunder. Men detta samarbete har inte givit något konkret resultat än, till exempel har det inte lett till något stabilt nätverk eller gemensamma aktiviteter mellan etablerade svenska och etniska organisationer.

Sammansättning, målgrupp, organisations struktur, finansiering

I första hand är det kvinnor som är målgruppen för föreningarna. I och med att kvinnorna får stöd och kunskap betyder det att det blir en förbättring av kvinnors situation, som leder till en utveckling av familjen och för hela samhället, och i alla sociala, ekonomiska och politiska områden. Därför kan kvinnoorganisationer fortsätta att i första hand rikta sig till kvinnor eftersom det leder till bättre situation för alla.

Antalet medlemmar varierar mellan föreningarna, beroende på stabilitet, ekonomiska möjligheter, etnisk bakgrund och om de är en riks- eller en lokalförening. Om organisationerna bara är till för kvinnor och etniska grupper, då blir medlemskapet lägre än kvinnoorganisationer som är öppna för både män och kvinnor samt för alla etniska grupper. Organisationer som är riksorganisationer och som arbetar med kvinnofrågor och välkomnar både manliga och kvinnliga medlemmar, har en möjlighet till att medlemmarna blir många.

Ju mer föreningen arbetar med den sociala, praktiska och vardagliga kvinnoproblematiken och individuell hjälp, ju mer ökar antalet medlemmar.

I stort sett har alla föreningar stadgar, årsmöte samt styrelse. Detta visar att kollektivt arbete och organisering av arbetet är ett tillräckligt vanligt fenomen, speciellt när det gäller sakfrågor och dokumentationsarbete. Detta är även ett krav för föreningar som söker bidrag, att alla papper måste finnas och vara i ordning.

Medlemmarnas köns och etnisk sammansättning

Ett icke förvånande svar är att de flesta organisationer drivs enbart av kvinnor. ”Kvinnor arbetar för att kvinnor ska ha det bättre i samhälle” är troligen en tanke som många har. Men så ska det inte vara. Resultatet kan bero på många faktorer och det går att dra flera slutsatser av det. Men den viktigaste faktorn är att kvinnofrågan fortfarande inte har blivit en samhällsfråga på riktigt, som också kräver att männen ska involveras i detta viktiga arbete. En annan faktor är att det hittills är kvinnor som arbetar mest ideellt och gratis.

Det är en positiv slutsats att det flesta av föreningarnas medlemmar är blandade med olika etniska bakgrunder. Detta visar att många oavsett etnisk bakgrund arbetar för kvinnors mänskliga rättigheter och jämställdhet.

Tyvärr har de flesta av de etablerade och partiberoende kvinnoorganisationerna enbart svenska medlemmar. Det betyder att de ännu inte har engagerats i de aktuella, praktiska och konkreta problem som mest drabbar kvinnor med utländskt bakgrund. Samtidigt finns det etniska föreningar som endast/enbart har medlemmar från egna etniska grupper. De etniska grupperna har inte kunnat etablera sig i samhället och vara en del av den helheten, eftersom de har varit tvungna att koncentrera sig på gruppens problem. Detta är ett tecken på att, när det gäller medborgare med invandrar-

bakgrund, lägger samhället och staten en stor del av de sociala problems åtgärder på de etniska gruppernas axlar, och staten tar mindre ansvar både socialt och ekonomiskt

Denna situation är tyvärr konsekvensen av uppbyggnaden av samhällsstrukturer, som byggs utifrån nationella, religiösa och könsmässiga normer och värderingar. I praktiken gäller inte de mänskliga rättigheterna och lagar likvärdigt för alla trots att vi bor i samma land.

Finansiering

På frågan om myndighetskontakt och finansiering, märks att en liten del av föreningarna har kontakt med biståndsmyndigheter. En del av kvinnoorganisationerna lever på förenings- och projektbidrag. Siffran är hög när det gäller antalet föreningar som finansieras med egna medel, 34 % av dem lever på egna insatser som medlemsavgift, sponsring, försäljning av kulturella aktiviteter eller bidrag från riksorganisationer.

Kvinnoproblematiken och jämställdhetsarbete har inte varit ett av de främsta uppdragen och intresse hos samhället och politikerna. Det arbetet som har utförts har utgjorts av individuellt engagemang och satsning från några få politiker. Eftersom kvinnoorganisationernas arbete, satsning samt kunskap inte tas till vara av samhället, har det skapats ett stort gap mellan myndigheter och NGO:s, och det har bland annat lett till en dålig ekonomisk situation hos ideella kvinnoorganisationer. Medan andra områden får mer resurser, till exempel går mycket bidrag till idrotts- och kulturella föreningar.

De sista två åren har det funnits en bra kontakt mellan *Delegationen för fördelning av statsbidrag för kvinnors organisering och jämställdhetsprojekt* och många föreningar i karläggningen har fått bidrag ifrån delegationen. Delegationen har betytt mycket och påverkat deras ekonomiska förutsättningar och förhoppningsvis kommer det att finnas kvar länge.

När det gäller finansiering från kommuner, har föreningarna inte etablerats sig i sina egna kommuner där de skulle kunna användas som resurser i det lokala jämställdhetsarbetet. Därför får de sällan finansiering därifrån. Dock har många kvinnojourer finansiering, eller åtminstone delfinansiering från kommuner med bidrag och övernattningskostnader av kvinnor, och det är bra steg framåt. De flesta organisationer utför ideellt och volontärarbete för att kunna verkliggöra sin verksamhet. Endast en liten del av organisationerna kan betala ut arvode för utförda uppdrag.

När det gäller anställda personer i föreningar, är det bara en liten del av föreningarna som har anställda. Vissa av dem som anställts är långtidsarbetslösa kvinnor som mår dåligt och inte kan anstränga sig mycket och deras ersättning är bara minimum nivå som till stor del betalas ut från arbetsförmedlingen. En annan sorts anställning i föreningar är deltids anställningar från projektbidrag. För detta krävs mycket arbete med att söka projektmedel och rapportera, samt när det är dags att utföra projektet är det ofta för lite resurser som beviljas och det täcker inte alla omkostnader.

På detta sätt är det en mycket tuff uppgift som ligger på föreningarna i förhållande till deras kunskap och insatser i samhällsfrågor. Enligt intervjuerna var nästan ingen förening nöjd med sina ekonomiska möjligheter och förutsättningar. När arbetet i föreningen helt styrs av små bidrag blir det ingen kontinuitet i arbetet och det kan ha förödande konsekvenser. Det skulle vara mycket bättre med årliga bidrag till föreningar för att kunna ha ett långsiktigt, mer sakinriktat och givande arbete.

Särskilda kunskaper och erfarenheter

Utifrån svaren från enkäter och intervjuer ser vi att det finns tillräckligt mycket historisk erfarenhet, kunskap och kunnande hos organisationerna om jämställdhetsarbete, kvinnors mänskliga rättigheter, våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och stöd till utsatta kvinnor och tjejer. Det finns också bra saklig kännedom och akademisk kunskap när det gäller konflikthantering, integration, könsstämpning, kvinnokonventionen och fredsfrågor med mera.

En av organisationerna svarade: *”Vi har lång erfarenhet av att träffa våldutsatta kvinnor, inte ifrågasätta”*, detta kan man tolka att en stor del av organisationerna sätter kvinnorna i centrum. Det är kvinnorna som kommer före kultur och tradition när de gäller konflikthantering. Dessa organisationer har kommit långt när det gäller arbetet mot hedersrelaterat våld.

Det finns också ett annorlunda svar *”Vi är själva ute efter kunskap”*, det tolkas så att en del organisationer behöver kunskap och information. Det visar på en självkännedom och något för andra föreningar att ta fasta på, och dela med sig av sina kunskaper. När arbetet fördjupades med intervjuer visade det sig att denna kunskap och kunnandet inte tas till vara och på allvar hos myndigheterna. Det används inte heller som en verklig resurs för jämställdhetsarbete på olika områden.

Det ska inte glömmas att föreningarna själva försöker och anstränger sig för att på egen hand använda sina kunskaper i sin vardagliga verksamhet och med stöd till kvinnor, men eftersom de inte har tillräckligt med ekonomiska och andra resurser kan de inte helt och hållet genomföra sina idéer i arbetet. Det som sker idag är att en liten del av organisationerna försöker ge råd och tips till socialtjänsten, skolor, polisen och andra berörda aktörer i jämställdhetsarbete och arbetet mot våld mot kvinnor. Det är sällan kvinnorna blir betalda för detta arbete. Det tas för givet att de gör detta av god vilja och att de inte behöver någon ersättning, vilket är ett misstag.

Nätverk

De flesta föreningar har någon gång varit med eller är med i ett nätverk. Det kan handla om nätverk med upp till 160 organisationer, detta betyder att föreningar har viljan att samarbeta för förbättring och att öka kvalitén på arbetet. De flesta fortsätter att vara med i nätverket. En fjärdedel av organisationerna har aldrig varit med i något nätverk.

Genom enkätsvar och seminariet i maj, visar det sig att de flesta av organisationerna har intresse av och viljan att bilda ett nätverk, men med tydliga och konkreta arbetsformer och syfte. Samtidigt finns det en rädsla att det inte ska leda till någonting. Nedan redovisar vi vad seminariedeltagarna kom fram till.

Organisation och arbetsformer för nätverket:

”Behov av en gemensam plattform”

”Ett nätverk skulle vara löst sammansatt, virtuellt, aktiviteter, katalog, 1-2 fysiska träffar/per år och ha en gemensam kalender”

”Det är bra om det finns någon eller en förening som fungerar som en central och där allt måste flöda igenom först”

”Det som är positivt med ett nätverk: kontakter, kommunikation, lobbying, en röst – synliggöra kvinnoNGO:s, spridning av information, alla får vara med.”

Svaret på formen för ett nätverk är ganska tydligt från seminariet. I de flesta nätverk som har funnits, fanns det en fast och permanent arbetsgrupp som fungerade bra. Utifrån det ser man att en permanent arbetsgrupp är ett effektivt sätt för ett fungerande nätverk, för att kunna hitta varandras koder som ska leda till underlättande samarbete. De flesta organisationerna tycker att en gemensam plattform behövs för att ett nätverk ska fungera och överleva en längre tid.

Sakfrågor för nätverket att arbeta med:

“Informationsbank för att hitta varandra”

“Att få mer utrymme i de politiska frågor och mer inflytande över statliga beslut och bestämmelser”

“Jämställdhet: jobb för kvinnor; coacha till jobb med kontakter; lika lön för lika arbete”

“Integration (ömsesidigt); bostadsmarknad, lika tillgång till jämställdhet, kultur och tradition får ej brytas mot lagar och regler; förtryck inom familjen ska inte ses som något privat”

“Att kämpa för att ha bättre villkor för kvinnor/arbetslöshet, långtidssjukhet”

“Att kvinnor inte ska jobba gratis.”

Syftet med nätverket:

- Att synliggöra kvinnors deltagande i jämställdhetsarbetet, och detta ska leda till mer inflytande över politiska bestämmelser och lagar
- Att förbättra och stärka samarbete mellan organisationer och de lokala och regionala aktörerna i Stockholms län
- Att förbättra kvinnors ekonomiska villkor i samhället och inom kvinnoorganisationerna är ett annat strategiskt syfte
- Att kunna påverka integrationsprocessen så att alla har lika tillgång till jämställdhet oavsett av de olika etniska och traditionella värderingar
- Kvinnoorganisationer ska kunna hitta varandra och förbättra för det ideella arbetet.

Om länsstyrelsen inte skulle vilja engagera sig i nätverket?

“Länsstyrelsen bör, ska engagera sig i nätverket (Länsstyrelsen har inget val).”

“Det är våra skattepengar och därför ska Länsstyrelsen i Stockholms Län stödja vårt nätverk.”

“Om Länsstyrelsen i Stockholms Län inte vill vara med får vi kämpa vidare ändå.”

Aktörer som ska stödja ett nätverk:

Finansiering och politiskt stöd var två grundliga villkor för ett effektivt och uthålligt nätverk, som diskuterades om i seminariet och arbetsgruppsmöten. Detta stöd ska förstås komma från olika håll, allt ifrån regeringen till kommuner och andra berörda myndigheter. När myndigheter ger stöd är det viktigt att NGO's kan få behålla sin självständighet.

Redan idag finns det flera nätverk som olika kvinnoorganisationer är med i eller som lyfter frågor som är viktiga för kvinnors villkor. Ett nätverk kan vara väldigt olika uppbyggt och finnas i olika konstellationer. En del arbetar med att uppmärksamma en dag per år, andra ses varje månad för att jobba med aktuella frågor. Ett nätverk i Stockholms län för kvinnoorganisationer skulle vara till nytta för många organisationer. Framförallt för de små organisationerna som ännu inte är fullt etablerade i länet.

För detta bör organisationerna hitta gemensamma mål att arbeta mot, för att höras mer, vara starkare och ta mer inflytande.

Varför nätverksarbete ofta misslyckas:

- Det har varit positivt att en del av myndigheterna har varit med i ett nätverk. Men officiellt har de inte stött nätverket ekonomiskt.
- Organisationerna har inte tid eller råd med fortsatt och effektivt arbete.
- Förut hade man inte tillräckligt förståelse för behovet av nätverk och gemensamt arbete.
- Organisationerna hade inte tillräckligt med kunskap om hur de kan gå till väga för att skaffa politiskt och ekonomiskt stöd för nätverksarbete, speciellt organisationer med etnisk bakgrund.

En av arbetsgrupperna i seminariet skrev *"Det som är negativt med ett nätverk; konkurrens om medel, språkbrister, dålig finansiering, administration, demokratiskt arbetssätt"*. Här menas att dessa negativa punkter har varit orsaken till misslyckandet av nätverks arbete.

Makt och inflytande

Kvinnofrågan är en viktig politisk samhällsfråga. Därför bör det finnas en tydlig och utvecklat program om kvinnors situation och jämställdhet ständigt på regeringens agenda. En enkätvarare formulerade det så här: *"Kvinnoorganisationer blir utelämnade till vad som är på agendan, vilka vindar, vilket block. Borde få mera utrymme"*.

Kvinnoföreningar och aktivister, ska vara och fungera som representanter för kvinnorörelsen, och budskapsbärare för kvinnors behov i samhället. Det sociala och praktiska arbetet för kvinnor ska

vara statens ansvar och uppdrag liksom andra samhällsfrågor. Men om kvinnoorganisationer och aktivister arbetar själva med att sprida information, stödja och skydda kvinnor kommer inte frågorna upp i de politiska sammanhangen. En enkätsvarare uttryckte det så här: *”Kvinnorganisationer har tyvärr ännu inte fått någon legitimitet och tas därför inte alltid på allvar”*.

Tyvärr har de partipolitiska kvinnoorganisationer som sitter i maktpositioner sällan kontakt med det stora antalet ideella kvinnoorganisationer som finns. Det framkom i intervjuerna med de politiska kvinnoförbunden, Moderata och Socialdemokratiska länskvinnoförbunden. Partibundna kvinnoorganisationer som nu har makten, arbetar framförallt med kvinnors företagande. Det kan vara ett bra område att arbeta med. Men vad gör de för tusentals kvinnor som misshandlas och hotas bakom stängda dörrar? Vem ska ta deras situation på allvar? Vem ska bevaka deras rättigheter? Dessa frågor och problem är verkliga, vardagliga och aktuella som påverkar kvinnors liv direkt både i familjen och i samhället. Att åtgärda denna problematik är avgörande för kvinnors ställning inom de politiska, ekonomiska och sociala sfärerna i samhället.

“Kvinnor med invandrar bakgrund utsätts ofta för trippel diskriminering (kön, klass och etnicitet) och har därför extra svårt att få politiskt inflytande” Citat från enkät *“kvinnor med invandrarbakgrund syns ej på inflytelsesrika poster i samhället”*.

Eftersom frågan om kvinnors situation och deltagande är en viktig politisk fråga, så bör kvinnoaktivister och kvinnoorganisationer delta mer aktivt och sakligt i de politiska och ekonomiska sfärerna än vad de gör nu. Fler kvinnor ska vara med i framtida beslutfattanden om lagar och bestämmelser. Samtidigt är kvinnörelsen en del av folkrörelsen, så genom att stärka folkrörelsen, ökar samhällets välbefinnande och kvinnors inflytande ökar.

Som alla andra politiska frågor kommer synen på kvinnofrågan från olika ideologiska plattformar. Dock i det moderna och civila samhället ska kvinnoorganisationer lyfta upp de gemensamma sakfrågorna att samarbeta kring. Ibland har det varit svårt för kvinnoorganisationerna att samarbeta med varandra och därför har inte mycket förändrats.

För att kunna ha mer inflytande i samhället, bör kvinnoorganisationerna vara naiva och se till att samhället och att staten tar ansvaret för den praktiska sociala kvinnoproblematiken, för att kvinnoorganisationer ska kunna jobba mer kvalitativt med den politiska frågan. Kvinnoorganisationer måste våga släppa lite av deras sociala ansvar som de känner om det ska ske någon ändring.

”Ha kontakt med kvinnoorganisationer för att kunna hitta en lösning på kvinnors och mäns problem”. Slutsatsen är att kvinnofrågan är både männens och kvinnornas fråga, och uppmanar kontakten med kvinnoorganisationerna för att bearbeta frågan som både männens och kvinnornas problem.

Till sist vill vi lyfta upp ett citat som är en uppmaning till oss alla: *”Eftersom vi är så många med olika bakgrund borde vi tillsammans kunna bli starkare, höras mer och bli besvärliga.”*

Rekommendationer

Länsstyrelsen och andra myndighetsaktörer i Stockholms Län

- Var öppen för alla och se till att de mänskliga rättigheterna ska gälla oavsett etnisk bakgrund. Ett land och en lag ska gälla alla.
- Se hur resurser fördelas mellan radikala krafter och bakåtsträvande kvinnoorganisationer.
- Nyttja den kraft och de resurser som finns hos kvinnoorganisationer men visa uppskattning genom att betala för arbetet och kompetensen.
- Ta vara på de erfarenheter som kvinnoorganisationerna har skaffat sig genom åren.
- Ha engagerade och intresserade personer som brinner för jämställdhet och som har genuskunskap på nyckelpositioner för att kunna ta emot och föra vidare rätt budskap.
- Vara tillgängliga för kvinnor och försök att få information och förståelse för kvinnoföreningars problematik och behov.
- Kvinnors villkor och situation är en av de viktiga samhällsfrågorna, stödja, satsa mer med pengar och andra resurser.
- Stöd ett nätverk för att kunna stimulera ett bra föreningsliv för kvinnoföreningar i länet.
- Se till att det finns en plats där föreningarna kan träffas och utbyta kunskaper och erfarenheter.
- Var ansvarig för att det kommer ut ett nyhetsbrev och/eller en hemsida för kvinnoorganisationernas nätverk som innehåller nyttig information för dem.

Rekommendationer

Kvinnoorganisationer i Stockholms Län

- Var öppen för alla sorters medlemmar och gå över de etniska gränser som har skapats.
- Kämpa för att staten och samhället ansvarar för de praktiska och sociala kvinnoproblemen, då kan du satsa mer på att synliggöra din politiska insats och engagemang.
- Koncentrera er på de gemensamma mål och behov som kvinnorna har, istället för att känna konkurrens sinsemellan, vilket inte leder till någon förbättring av situationen för kvinnor.
- För att kvinnor med utländsk bakgrund ska bli mer representerade behövs det ett metodiskt och långsiktigt arbete hos alla.
- Det är viktigt att NGO:s behåller sin självständighet organisationsmässigt som en del av folkrörelsen, gentemot staten.
- För att ett nätverk ska bli effektivt är det viktigt att fokusera på några få sakfrågor, som är gemensamma för de som vill vara med i nätverket.
- Det finns ett stort informations- och kunskapsbehov hos organisationerna, som kan leda till utbyte av erfarenheter med varandra. Organisationer som har funnits länge kan ge kunskap till dem som inte har lika långa erfarenhet.
- Nyttja, lär och uppmuntra varandra!
- Försök att se de positiva förutsättningar hos myndigheternas satsningar, och ha en kontinuerlig dialog om de brister som finns.

Bilagor

Enkät

Bilaga 1

Kartläggning av kvinnoorganisationer i Stockholms län

1. Kontaktuppgifter till föreningen:

Föreningens namn, kontakt person, e-post.....

Telefon, adress, hemsida.....

2. Föreningens huvudsakliga verksamhet?

Arbetsmarknad/sysselsättning

Utbildning

Sociala frågor

Våld mot kvinnor/barn

Idrott och fritid

Kultur

Bostadsområdesfrågor och
frågor om lokalsamhället

Diskriminering och rasism

Media och opinionsbildning

Social mötesplats/mötesplats
för medlemmar, familjer mm

Annan verksamhet.....

3. Var finns föreningen?

Har föreningen någon geografisk plats där ni har en lokal?.....

Kommer medlemmar från hela Stockholms län eller från en kommun/bostadsområde?
.....

4. Har föreningen några samarbetspartners?.....

Har ni samarbete med en kommun, vilken i så fall? Flera kommuner? I vilken kommunal verksamhet?
.....

Har ni samarbete med myndigheter, vilka i så fall? .....

Har ni samarbete med hyresvärdar, vilka i så fall? .....

Har ni samarbete med andra föreningar, vilka i så fall? .....

5. Föreningens sammansättning, organisation och finansiering

Vilken är föreningens huvudsakliga målgrupp? (Till exempel kvinnor, män, familjer, barn, ungdomar)

.....

Hur många medlemmar har föreningen? .....

Drivs er förening av och med kvinnor? .....

Vilken etnisk bakgrund har föreningen/medlemmarna, en eller flera det vill säga blandad?

.....

Har er förening stadgar, vald styrelse och genomför årsmöten en gång per år?

.....

På vilket sätt finansierar ni er förenings verksamhet i huvudsak? (Till exempel medlemsavgifter,

bidrag, andra inkomster med mera?.....

Har föreningen någon anställd? I så fall på hur mycket tid? .....

Har föreningen ideellt arbetande medlemmar? Hur mycket tid lägger de ner varje vecka? (Per person)

.....

Betalar ni ut arvoden? I så fall till vilka? .....

6. Särskild kunskap/erfarenhet

Har föreningen en särskild kunskap eller erfarenhet som ni vill lyfta fram för att marknadsföra er

eller för att kunna utbilda andra? .....

7. Är ni med i något nätverk?

Har föreningen tidigare varit med något nätverk? .....

Om ja, är/vad var syftet med nätverket? .....

Hur många organisationer är/ var med? .....

Har/Hade ni gemensam och permanent grupp arbete? .....

Med vilka myndigheter samarbetar/samarbetade ni? .....

Om ni inte är med i nätverket längre, varför då? .....

8. Har ni interesse av att bilda ett nätverk? Vilken fråga är viktig för er i ett nätverk? .....

.....

9. Har ni några konkreta synpunkter på kvinnoorganisationernas inflytande över politiken, möjligheter och påverkan på kvinnsituationen?

.....

TACK FÖR DIN TID!

Nätverk med kvinnoorganisationer

Tillsammans med länets kvinnoorganisationer vill Sthlm Jämt stärka det regionala jämställdhetsarbete. Detta ska ske genom bildandet av ett regionalt nätverk för kvinnoorganisationer.

- Om länets kvinnoorganisationer samlas i ett nätverk kan möjligheten till samarbete och samhällsinflytande öka för organisationerna. Genom nätverket kan samarbete med länets myndigheter förstärkas.
- Idag känner kommuner och myndigheter inte alltid till den kompetens som finns hos kvinnoorganisationer och aktivister i Stockholmsregionen. Ett uppdrag för nätverket är att synliggöra den kompetensen.

Nätverket ska särskilt uppmärksamma organisationer som verkar för kvinnor med utländsk bakgrund. Skälet till detta är att stötta de organisationerna som arbetar med att minska den dubbla diskriminering som kvinnor med utländsk bakgrund i dag möter. En viktig metod i detta arbete är empowerment, Det vill säga att bilda ett nätverk utifrån de behov som kvinnoorganisationerna själva definierar som viktiga. Sthlm Jämt vill därför synliggöra NGO's (Non Governmental Organisations) arbete och bidra till ökad samverkan med lokala och regionala aktörer. I dessa sammanhang är det viktigt att klargöra NGO's respektive myndigheternas olika roller och på vilket sätt de kan komplettera varandra.

Vision med ett regionalt nätverk för kvinnoorganisationer:

- Kvinnoorganisationerna ska bli en jämbördig/starkare part i det regionala tillväxt- och jämställdhetsarbete.
- Fler aktörer involveras i jämställdhetsarbetet genom att ett forum skapas för både tjänstemän och NGO's och de kan tillsammans öka sin kunskap om jämställdhet och mångfald.
- Att fler kvinnor med utländsk bakgrund involveras i det regionala jämställdhetsarbetet genom att en Pan-etnisk mötesplats för information och erfarenhetsutbyte skapas.
- Ökad samverkan mellan kommuner och kvinnoorganisationer för att stärka det lokala utvecklingsarbetet.

Arbetsgrupp

För att kunna driva denna fråga bildades en arbetsgrupp med kvinnoorganisationer. Denna arbetsgrupp fick i uppgift att utforma förslag till:

- Mål för nätverk
- Kriterier för att vara med i nätverk
- Verksamhet och aktiviteter
- Organisationsfrågor
- Hur man når ut till alla berörda kvinnoorganisationer

Arbetsgruppens förslag till gemensamma mål för nätverket

- Bättre förutsättningar för det ideella arbetet.
- Inflytande över politiska beslut.
- Stärkt samarbete mellan kvinnoorganisationer och lokala och regionala aktörer i Stockholms län.
- Förbättra möjligheterna till arbete för kvinnor med utländsk bakgrund.

I april 2007 påbörjades en kartläggning av kvinnoorganisationer, de viktigaste sakfrågorna och behovet av ett nätverk för att främja samarbete och nå gemensamma mål i länet. Kartläggningen ska vara klar i augusti 2007.

Vill du vara med och formulera hur ett nätverk för kvinnoorganisationer ska fungera i Stockholms län? Hur ska det vara uppbyggt? Vilka frågor ska det driva?

Välkommen till en heldagskonferens med fokus på nätverksbildande och funktioner för ett nätverk i Stockholms län!

Tid: Lördagen den 5 maj, 9.30–16.00

Plats: Länsstyrelsen i Stockholm, Hantverkargatan 29

Allmän information om Sthlm Jämt, nätverksbildande och kartläggningen av kvinnoorganisationer

Sedan ett år har Sthlm Jämt tillsammans med kvinnoorganisationer arbetat med att driva processen framåt för att bilda ett nätverk i Stockholms län. Flera stormöten har hållits under året och några steg har tagits närmare ett nätverksbildande. Det har funnits en samsyn när det gäller problembilder, och när det gäller behovet av ett tätare samarbete mellan organisationerna. Ett steg på vägen har varit att bilda en arbetsgrupp. Sthlm Jämt ser en kartläggning av kvinnoorganisationer i länet som ett viktigt steg för jämställdhetsarbetet. För att nätverket ska bli så representativt som möjligt samt belysa viktiga frågor för nätverket att arbeta med. I mars fick två personer uppdraget att kartlägga kvinnoorganisationer i Stockholms regionen. Kartläggningen ska vara klar i augusti 2007.

Det är nu dags att ta steget fullt ut och officiellt bilda ett nätverk för kvinnoorganisationer i Stockholms län. Detta sker förstås under förutsättningarna att ni har viljan och intresset av ett nätverk.

Upplägg av dagen

Vi kommer att börja dagen med en presentation av Sthlm Jämts arbete och hur långt vi har kommit med kartläggningen. Efter det kommer det att bli grupparbeten där ni aktivt ska diskutera organisations- och arbetsformer, mötes- och kommunikationsfrågor och andra sakfrågor för att få ett eventuellt nätverk att fungera och effektivt och produktivt.

För mer information och frågor, kontakta:

Halala Rafi
Projektledare för Kartläggningen
Sthlm Jämt
Länsstyrelsen i Stockholms län
08-78544 81, 070-7853996
Halala.rafi@ab.lst.se

Johanna Arkåsen
Projektledare för Kartläggningen
Sthlm Jämt
Länsstyrelsen I Stockholms län
08-785 4470, 070-699 4147
Johanna.arkasen@ab.lst.se

Program

- 9.30 – 10.00 Samling och registrering**
Kaffe och smörgås serveras
- 10.00 – 11.00 Vad har gjorts?**
Moderator Mary Anne Berglund från Sthlm Jämt hälsar välkommen.
Presentation av Sthlm Jämts arbete, Regional
strategi för jämställdhet i Stockholms
län, arbetsgruppens arbete och kartlägningsarbetet hittills
- 11.00 – 12.00 Gruppdiskussioner**
Diskussionsteman:
• organisations- och arbetsformer för nätverket
• mötes- och kommunikationsformer för nätverket
• viktiga sakfrågor för nätverket att jobba med
• hur kan vi gå vidare om inte Länsstyrelsen kan vara med och stötta ett nätverk
- 12.00 – 13.00 Lunch**
Serveras i konferenslokalerna.
- 13.00 - 14.30 Presentation av gruppdiskussionerna**
- 14.30 – 15.00 Kaffepaus**
- 15.00 – 16.00 Sammanfattning av gruppdiskussioner och framåtblickar**
Hur går vi vidare?

Organisationerna presenteras i bokstavsordning.

Acholi Society in Scandinavia

Kvinnooavdelningen (ASS)

e-post acholisociety_scandinavia@yahoo.se

Arbetar med/Särskild kunskap: Integrationsfrågor och flyktingfrågor

Målgrupp: Kvinnor och barn

Afrosvenskar Stockholmsavdelningen, Kvinnosektionen

web www.afrosvenskarna.se/lokala/stockholm

e-post stockholm@afrosvenskarna.se

tel. 08-643 8185

Arbetar med/Särskild kunskap: Verka och arbeta för integration och skapa en meningsfull tillvaro för de 50 000 invandrare med afrikanskt ursprung som är bosatta i Sverige

Målgrupp: Kvinnor, barn, män, familjer och ungdomar med afrikanskt ursprung

Alby Kvinnocenter

web <http://home.swipnet.se/albykvinnocenter>

e-post albykvinnocenter@hotmail.com

tel. 08-531 865 20

Arbetar med/Särskild kunskap: Sykurs, SFI kurs, cirkelledare utbildning, datakurs

Målgrupp: Kvinnor och ungdomar

Alla Kvinnors Hus

web www.allakvinnorshus.se

e-post info@allakvinnorshus.se

tel. 08-644 09 25

Arbetar med/Särskild kunskap: Lång erfarenhet av att träffa våldsutsatta kvinnor

Målgrupp: Kvinnor och deras barn, kvinnor som har utsatts för mäns våld

Berus – Resurscentrum för rysktalande kvinnor

web <http://www.berus.se>

e-post resursberus@hotmail.com

tel. 08-612 40 00

Arbetar med/Särskild kunskap: Rådgivning, starta eget på ryska, nätverk

Målgrupp: Kvinnor från Östeuropa

Business and Professional Women, Stockholm (BPW)

web www.bpw-sweden.org/stockholm

Arbetar med/Särskild kunskap: Historiska kunskaper om kvinnorörelsen

Målgrupp: Huvudsakligen yrkesverksamma kvinnor

Dea-föreningen för Kvinnomuseer

web www.dea-kvinnomuseer.nu

Arbetar med/Särskild kunskap: Kvinnors historia och att synliggöra den

Målgrupp: Kvinnor

Dialogen, Resurscentrum för kvinnor i Haninge

web www.resurscentrum-haninge.se

e-post resurscentra.haninge@passagen.se

tel. 08-606 8762

Arbetar med/Särskild kunskap: Jämställdhet, genus och mångfald

Målgrupp: Kvinnor

Eritreanska kvinnor för integration

e-post meheret.dawit@telia.com

Arbetar med/Särskild kunskap: Kvinnlig könsstympning, afrikanska kvinnors livsvillkor

Målgrupp: Kvinnor, familjer, ungdomar

Eritreanska Kvinnoföreningen i Stockholms län (EKFL)

tel. 08-1760 16 01

Arbetar med/Särskild kunskap: Kultur

Målgrupp: Kvinnor

Forum – Kvinnor och Funktionshinder

web www.kvinnor-handikapp.se

e-post kvinnor.handikapp@swipnet.se

tel. 08-676 1531

Arbetar med/Särskild kunskap: Kvinnor med funktionshinder och mänskliga rättigheter

Målgrupp: Kvinnor med funktionshinder

Föreningen Kvinnocaféet

e-post margareta.bjornson@telia.com

Arbetar med/Särskild kunskap: Bland föreningsmedlemmarna finns det mycket kunskap om kvinnors villkor i Sverige och världen

Målgrupp: Kvinnor i alla åldrar bosatta i Nynäshamn kommun

Föreningen NGO Genderstan

e-post bonnie@springboard.se

Arbetar med/Särskild kunskap: Gender, demokratiutveckling

Målgrupp: Kvinnor, genderintresserade män och journalister

Gambian Woman Organization in Sweden

web <http://www.akn.se/akn/>

tel. 073 9168114

Arbetar med/Särskild kunskap: Integrationsfrågor och språkfrågor

Målgrupp: Kvinnor, barn, familjer

Gender Development Network

web www.gdn.se

e-post info@gdn.se

tel. 08 - 34 61 04

Arbetar med/Särskild kunskap: Hedersrelaterat våld

Målgrupp: Ungdomar (främst flickor) utsatta för hedersrelaterat våld, skolor, allmänheten

Glöm aldrig Pela och Fadime Riksföreningen (GAPF)

web <http://www.pelafadime.se>
e-post pela_fadime@yahoo.se
tel. 08-39 97 34

Arbetar med/Särskild kunskap: Stor kunskap och flera års erfarenhet av hedersrelaterat förtryck
Målgrupp: Kvinnor, ungdomar, barn

Gränslös Vänskap

web <http://grimsta.resurscentra.com>
e-post grimsta@resurscentrum.com
tel. 08-38 14 66

Arbetar med/Särskild kunskap: Unik arbetsmetod som fungerar med den målgrupp som Gränslös Vänskap arbetar med
Målgrupp: Kvinnor

Gröna Kvinnor

web www.gronakvinnor.se
e-post info@gronakvinnor.se

Arbetar med/Särskild kunskap: Grön feminism
Målgrupp: Individnivå, organisationer och politiska partier

Haninge Kvinnojour

web www.haningekvinnojour.se
e-post haninge@roks.se
tel. 08-777 6860

Arbetar med/Särskild kunskap: 17 års kvinnojourskunskap om mäns våld mot kvinnor
Målgrupp: Kvinnor och barn

IFFI, Huddinge

e-post iffi.grantorp@hotmail.com

Arbetar med/Särskild kunskap: Integration, bostadsområdesfrågor och utbildning
Målgrupp: Kvinnor

IFFI med EU inriktning

e-post s.riffi@telia.com
tel. 08-302189

Arbetar med/Särskild kunskap: Erfarenheter av bemötande av andra kulturer
Målgrupp: Kvinnor

Internationellt Kvinnocentrum (IWC)

web <http://www.iwc-stockholm.se/>
e-post info@iwc-stockholm.se
tel. 08-652 33 35

Arbetar med/Särskild kunskap: Undervisning i svenska utifrån modersmålet
Målgrupp: Kvinnor

Irakiska Kommittén för Kvinnors Rättigheter (IKKR)

web likr_kvinnor@yahoo.com
tel. 08-4203 1411

Arbetar med/Särskild kunskap: Hedersrelaterat våld
Målgrupp: Kvinnor och familjer

Irakiska Kvinnoföreningen i Stockholm

web lwa_stockholm@hotmail.com

Arbetar med/Särskild kunskap: Sociala frågor, diskriminering och rasism, våld mot kvinnor
Målgrupp: Kvinnor

Kommittén för försvaret av iranska kvinnors rättigheter, Stockholm (KFKI)

tel. 070-7777 313

Arbetar med/Särskild kunskap: Kunskap över problematiken för kvinnor i mellanöstern.

Målgrupp: Kvinnor

Kurdistans Kvinnoförbund i Sverige

web www.yjks.se
e-post info@yjks.se
tel. 08-642 21 55

Arbetar med/Särskild kunskap: Stöd till utsatta tjejer och kvinnor, familjeråd, utbildningsdagar

Målgrupp: Kvinnor, barn, ungdomar

Kvinnliga Akademikers Förening

web <http://www.ifuw.org/kaf/>

Arbetar med/Särskild kunskap: Kvinnors villkor i akademien
Målgrupp: kvinnliga akademiker

Kvinno- och Ungdomsföreningen, Balkan

tel. 070-747 0108

Arbetar med/Särskild kunskap: Föreningen önskar själv kunskap
Målgrupp: Kvinnor, barn, ungdomar

Kvinnoforum

web www.kvinnoforum.se
e-post info@kvinnoforum.se
tel. 08-56 22 66 00

Arbetar med/Särskild kunskap: Specifik kunskap om gender och empowerment

Målgrupp: Huvudsaklig målgrupp är flickor/kvinnor men för att genomföra den förändring på individ-, grupp- och samhällsnivå arbetar Kvinnoforum med olika aktörer

Kvinnojouren Anna

web <http://hem.passagen.se/vasbykvinnojour/>

e-post vasby@roks.se
web tel. 08-582 40 999

Arbetar med/Särskild kunskap: Mäns våld mot kvinnor
Målgrupp: Kvinnor

Kvinnojouren i Solna-Sunbyberg-Ekerö

web <http://www.roks.se/Jourer/stockholm.htm>
tel. 08-2790 80

Arbetar med/Särskild kunskap: Kunskap om misshandlade kvinnor och barn

Målgrupp: Kvinnor och barn

Kvinnojouren Stina

web <http://www.roks.se/Jourer/stockholm.htm>
e-post stina.jarfalla@roks.se

Arbetar med/Särskild kunskap: Juristjour
Målgrupp: Kvinnor, både unga och gamla

Kvinnojouren Täby/Danderyd

e-post Kvinnojouren.tabydanderyd@blixtnil.se
tel. 08-768 3210

Arbetar med/Särskild kunskap: Erfarenhet av våldsutsatta kvinnor
Målgrupp: Kvinnor

Kvinnojouren i Österåker

web <http://www.roks.se/Jourer/stockholm.htm>

e-post kvinnojoureniosteraker@a-berga.net

Arbetar med/Särskild kunskap: Erfarenhet av att ta emot våldsutsatta kvinnor

Målgrupp: Kvinnor och deras barn

Kvinnor för Fred, Riksföreningen

web www.kvinnorforfred.se

e-post kff@telia.com

tel. 08-667 97 27

Arbetar med/Särskild kunskap: Freds- och kvinnofrågor, särskilda kunskaper när det gäller svenska kvinnors fredsarbete i ett historiskt perspektiv, mänskliga rättigheter, konfliktlösningar utan våld, FN:s resolution 1325.

Målgrupp: Kvinnor (män kan vara stödmedlemmar)

Kvinnor för Fred, Järfälla

web www.kvinnorforfred.se

e-post kff@telia.com

tel. 08-667 97 27

Arbetar med/Särskild kunskap: Freds och konfliktlösning, t ex operation 1325

Målgrupp: Kvinnor i lokalsamhället, unga som gamla, även män är välkomna och medlemmar

Kvinnors Rätt

web www.womensrights.org/html-filer/swedishframe.html

tel. 08-32 9634

Arbetar med/Särskild kunskap: Förebygga våldet mot kvinnor i samhället

Målgrupp: Kvinnor och unga flickor

Marockanska kvinnoföreningen

e-post El_mezovak@hotmail.com

tel. 076- 22 572 32

Arbetar med/Särskild kunskap: Kultur och sociala frågor

Målgrupp: Kvinnor mer eller utan barn

Norrtälje Kvinnojour "Snäckan"

web <http://www.roks.se/Jourer/stockholm.htm>

e-post snackan.norrtalje@roks.se

Arbetar med/Särskild kunskap: Erfarenhet av kvinnor utsatt för våld, har studiecirkel och kvinnoträffar

Målgrupp: Kvinnor

Operation 1325

web www.operation1325.se

e-post info@operation1325.se

tel. 08-676 05 06

Arbetar med/Särskild kunskap: Kunskap om kvinnor, fred och säkerhet, samverkar med kvinnogrupper i konfliktområde

Målgrupp: Kvinnor

Resurscentrum Vårby Gård

web <http://www.resurscentra.com>

e-post varbygard@resurscentra.com

tel. 08-740 25 45

Arbetar med/Särskild kunskap: Mobilisering och entreprenörskap

Målgrupp: Kvinnor

Riksförbundet för hjälp åt narkotika- och läkemedelsberoende (RFHL)

web <http://www.rfhl.se>

e-post info@rfhl.se

tel. 08-545 560 60

Arbetar med/Särskild kunskap: Beroendeproblematik

Målgrupp: Kvinnor och män med missbrukarproblem

Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige, Kvinnokommittén (SIOS)

web www.sios.se

e-post kansli@sios.org

tel. 08-55 69 33 60

Arbetar med/Särskild kunskap: Frivilliga sammanslutningar av erkända och icke erkända etniska minoritetsorganisationer som vill verka för ett mångkulturellt samhälle

Målgrupp: Frivilliga sammanslutningar av erkända och icke erkända etniska minoritetsorganisationer

Serbernas Riksförening Kvinnoorganisation

web www.srpstvo.com

e-post serbernasriksforbund@srpstvo.com

tel. 08-462 06 57

Arbetar med/Särskild kunskap: Arbete med mångfaldsfrågor

Målgrupp: Kvinnor, barn, familjer

Sollentuna Kvinnojour

web www.sollentunakvinnojour.se

e-post info@sollentunakvinnojour.se

tel. 08-356069

Arbetar med/Särskild kunskap: Stor kunskap om mäns våld mot kvinnor

Målgrupp: Kvinnor som är utsatta för våld

Somaliska hälsotemat

web www.akn.se/akn

e-post sht.gibril@telia.com

Arbetar med/Särskild kunskap: Hiv arbete

Målgrupp: Somaliska kvinnor och män, barn och ungdomar

Skärgårdens resurscentrum

web <http://www.skargardens-rc.nu>

e-post info@skargardens-rc.nu

tel. 08-542 421 20

Arbetar med/Särskild kunskap: Utveckla idéer, företag och kvinnor i skärgårdarna

Målgrupp: Kvinnor bofasta i Stockholm läns skärgård

Stjärnjouren

web www.starnjouren.nu

e-post info@starnjouren.se

tel. 08-628 7610

Arbetar med/Särskild kunskap: Förebyggande verksamhet

Målgrupp: Tjejer 13–18 år

Stockholms Romska Kvinnors Rådgivningscenter och Sociala Kamratsforum

e-post hilda.schwartz@hotmail.com

tel. 073-6135425

Arbetar med/Särskild kunskap: Romska kvinnors behov

Målgrupp: Romska kvinnor, ensamstående mammor och unga romska tjejer

Stockholm Roslagen Soroptimistklubb

web www.soroptimistsweden.se

e-post president@soroptimistsweden.se

Arbetar med/Särskild kunskap: Kvinnor i yrkeslivet

Målgrupp: Yrkesverksamma kvinnor i olika yrken

Sveriges Kvinnolobby

web www.sverigeskvinnolobby.se

e-post skl@sverigeskvinnolobby.se

tel. 08 - 33 52 47

Arbetar med/Särskild kunskap: Alla former av diskriminering mot kvinnor

Målgrupp: Sveriges Kvinnolobby vill eliminera alla former av diskriminering mot kvinnor och flickor

Svenska Kvinnors Europa Nätverk (SKEN)

web www.sofa.se/sken

Arbetar med/Särskild kunskap: EU systemet

Målgrupp: Kvinnor som önskar påverka och utveckla vårt engagemang i EU samt öka sig egen kunskap om EU

Sverigeunionen av Soroptimistklubbar

web www.soroptimistsweden.se

e-post president@soroptimistsweden.se

Arbetar med/Särskild kunskap: Yrkesarbetande kvinnor med spetskompetens

Målgrupp: Kvinnor

Systerjouren Somaya (och Tjejjouren Somaya)

web <http://www.somaya.se>

tel. 08-795 95 91 (systerjouren), 08-760 96 11 (tjejjouren)

Arbetar med/Särskild kunskap: Kvinnor med invandrar/muslimsk bakgrund

Målgrupp: Våldsutsatta kvinnor och deras barn samt tjejer med annan etnisk bakgrund

S-kvinnor i Nacka

web www.s-kvinnor.se

tel. 08-700 26 00

Arbetar med/Särskild kunskap: Politisk kunskaper

Målgrupp: Kvinnor i alla åldrar och av alla föreningar

Takkou Liggey Förening

e-post takkouliggey@yahoo.se

Arbetar med/Särskild kunskap: Sociala frågor och kultur

Målgrupp: Kvinnor

Tjejjouren Juventas Systrar

web www.juventassystrar.se

e-post info@juventassystrar.se

tel. 08-55068060

Arbetar med/Särskild kunskap: En omfattande utbildning för tjejjourer som är ett bra verktyg för att få stabila jourtjejer

Målgrupp: Tjejer mellan 12 och 25 år

Tumba Socialdemokratiska Kvinnoklubb

web www.s-kvinnor.se

tel. 08-700 26 00

Arbetar med/Särskild kunskap: Erfarenhet av att vara kvinna

Målgrupp: Kvinnor

Uganda Women's Association in Sweden (UWA)

web <http://www.akn.se/akn>

Arbetar med/Särskild kunskap: Utbilda invandrarkvinnor i samhällskunskap

Målgrupp: Kvinnor, barn och ungdomar

UNIFEM Stockholm

web www.unifem.se/stockholm

e-post stockholm@unifem.se

tel. 08-34 61 04

Arbetar med/Särskild kunskap: Kunskap och utbildar om FN:s Kvinnokonvention

Målgrupp: För tillfället skolor, men alla som vill veta mer om konventionen är välkomna

Varken hora eller kuvad

web www.varkenhoraellerkuvad.se

Arbetar med/Särskild kunskap: Demokrati, mänskliga rättigheter, hedersproblematik

Målgrupp: 1.Ungdomar 2.Kvinnor 3.Tjänstemän, Vård- och omsorgspersonal 4.Politiker

Young Women Solidarity (Yowoso)

web www.yowoso.org

e-post info@yowoso.org

tel. 070-9349144

Arbetar med/Särskild kunskap: Opionsbildning

Målgrupp: Främst kvinnor mellan 20-40 år, men alla är välkomna

1,6 miljoner klubben

web www.1.6miljonerklubben.com

e-post info@1.6miljonerklubben.com

tel. 08 -20 51 59

Arbetar med/Särskild kunskap: Kvinnors hälsa

Målgrupp: Kvinnor över 45 år

Länsstyrelsens rapportserie

Utkomna rapporter under 2007

1. Svenska Högarna – marinbiologisk kartläggning och naturvärdesbedömning, miljö- och planeringsavdelningen. Finns bara som pdf.
2. Rassa vikar – marinbiologisk kartläggning och naturvärdesbedömning, miljö- och planeringsavdelningen. Finns bara som pdf.
3. Från vision till verklighet – om landsbygdsutveckling i Stockholms län 2000–2006, miljö- och planeringsavdelningen.
4. Organiserad brottslighet – ett hinder för långsiktigt hållbar tillväxt i Östersjöregionen, avdelningen för regional utveckling.
5. Fiskevårdsplan 2007–2010 för Stockholms län, avdelningen för regional utveckling.
6. Svenska för akademiker SFA vård – slututvärdering. Sammanfattning och uppdatering av rapport 2004:4, avdelningen för regional utveckling.
7. Jämställd samhällsplanering – ett diskussionsunderlag från projektet BoJämt, bostadssektariatet.
8. Väggmossan avslöjar spridningen av metaller – provtagning 2005 i Stockholms län, miljö- och planeringsavdelningen.
9. Årsrapport 2006 – en sammanställning av vad Länsstyrelsen sett i sin sociala tillsyn, socialavdelningen.
10. Sammanställning av Bostadsmarknadsenkäten 2007, socialavdelningen.
11. Läget i länet – bostadsmarknaden i Stockholms län 2007, socialavdelningen.
12. Vindkraft i Stockholms län – planeringsunderlag för större vindkraftsanläggningar, miljö- och planeringsavdelningen.
13. Unga vuxna med försörjningsstöd – en granskning av socialtjänstens arbete 2006, socialavdelningen.
14. Storskarv i Mälaren 2007, miljö- och planeringsavdelningen.
15. Kvinnoorganisationer i Stockholms län: förutsättningar, delaktighet och inflytande, avdelningen för regional utveckling.

Under våren 2007 har det pågått en kartläggning av kvinnoorganisationer i Stockholms län. Detta gjordes på initiativ av Sthlm Jämt eftersom de insåg att kvinnoorganisationer är en grupp organisationer som inte har varit synliga i myndighetssammanhang. I uppdraget med kartläggningen ingick det även att undersöka möjligheterna för att starta ett nätverk med kvinnoorganisationer. Resultat av kartläggningen och arbetet för ett nätverk presenteras i rapporten. Rapporten avslutas med rekommendationer till Länsstyrelsen i Stockholms Län och till kvinnoorganisationer i länet. Sist i rapporten finns en presentation av de organisationer som har besvarat enkäten, som har skickats ut till kvinnoorganisationer i länet.

Sthlm Jämt/Länsstyrelsen
i samarbete med:

KSL
KOMMUNFÖRBUNDET
STOCKHOLMS LÄN

*Ytterligare exemplar av denna rapport
kan beställas från Länsstyrelsen
Avdelningen för regional utveckling
Tel: 08-785 50 18
Rapporten finns också som pdf på vår webbplats
www.ab.lst.se
ISBN XX-XXXX-XXX-X*

*Adress
Länsstyrelsen i Stockholms Län
Hantverkargatan 29
Box 22 067
104 22 Stockholm, Sverige
Tel: 08-785 40 00 (vxl)
www.ab.lst.se*